

В О С М

НЕБА

БЕЗ ПАНІКИ № 8

половину
отримує
вуличний
продавець

ціна 4 грн

Без Ознак Мистецького Життя

**ЮРІЙ
АНДРУХОВИЧ**

купуючи цей журнал, ви допомагаєте бездомним

ЗМІСТ

ПРОСТО НЕБА – це незалежний вуличний журнал, який продають на вулицях Львова бездомні і тимчасово безробітні люди. Вуличні продавці купують журнал по 2 гривні за примірник і продають покупцям за визначеною ціною. Усі зароблені гроші йдуть продавцям у кишеню.

НАША МЕТА

Метою розповсюдження журналу є залучення до соціальної інтеграції людей, що стоять на узбіччі та перебувають у скрутних обставинах. Девізом **ПРОСТО НЕБА** є «Працювати, Не Жебракувати». Ми схиляємося до думки, якщо людина взялася продавати журнал, вона прагне насамперед перебудувати своє життя. Плюс це унікальна можливість гідно заробити.

ЯК ВЛАШТУВАТИСЯ НА РОБОТУ

Якщо ви бездомна чи тимчасово безробітна людина, ви можете придбати примірники **ПРОСТО НЕБА** у відповідних пунктах розповсюдження і продавати на вулицях міста. Кожен примірник коштує 2 гривні. Нові продавці отримують свої перші 10 примірників безкоштовно.

ПУНКТИ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ

ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Оселя»:
Львів-Винники, вул. Франка І., 69
Центр обліку та нічного перебування бездомних громадян:
вул. Кирилівська, 3-а

РЕКЛАМА В ПРОСТО НЕБА

Ми запрошуємо рекламодавців. Розміщення соціальної реклами та реклами, що пропагує здоровий спосіб життя, сприятиме ефективному вирішенню проблеми бідності та бездомності у м. Львові.

СПІВПРАЦЯ З ПРОСТО НЕБА

Ми завжди відкриті до співпраці як із соціально незахищеними верствами населення, так і з письменниками, художниками, фотографами та багатьма іншими, хто став на шлях проти бідності та соціальної несправедливості. Усі матеріали в журналі – добра воля дописувачів і волонтерів видання. Винагороди за подані до друку матеріали немає. Редакція лишає за собою право надіслані матеріали не рецензувати, не повертати і не погоджуватися з думкою автора.

НАШІ ПАРТНЕРИ

ПРОСТО НЕБА є членом Міжнародної мережі вуличних видань. Проект реалізує ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Оселя» за підтримки Фонду сприяння демократії при Посольстві США в Україні. Погляди авторів не обов'язково збігаються з офіційною позицією уряду США. Supported by the Democracy Grants Program of the U.S. Embassy in Ukraine. The views of the authors do not necessarily reflect the official position of the U.S. Government.

НАШІ КОНТАКТИ

ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Оселя»
79495 Львів-Винники, вул. Франка І., 69
Сторінка в Інтернеті: <http://emaus-oselya.org/>
E-mail: prosto_neba@yahoo.com
Тел./факс: 8 032 296 33 03

ПРАВИЛА ПРОДАВЦІВ

1. Продавець має бути ввічливим, проявляти повагу до покупців та інших продавців.
2. Продавець продає журнал за ціною, вказаною на обкладинці.
3. Продавець не має нав'язувати покупцеві журнал, а поважати його вибір купити чи ні.
4. Продавець обов'язково мусить мати при собі посвідчення продавця.

Увага: Якщо продавець знаходиться у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння, не купуйте у нього журнал.

Один день з життя вуличного продавця	3
Наше опитування	4
Олеся Санецька. «Емаус» і Україна	6
Артем Зверков. Тернопільський вояж ФК «Домовенок» (м. Одеса)	7
Максим Ольґа. Нідерланди без тюльпанів	8
Юліана Паранько. Сквотінг – мистецтво вільного життя	12
Юля Ханас. Забуті у канадських преріях	13
Любов Лучкевич. Того б дочекався, а того б упильнувати	14
Саша Осіна. Rainbow country	16
Сергій Біличенко. Лист до редакції	18
Без Ознак Мистецького Життя: Юрій Андрухович	20
Енрік Казасесс. Без дому та напам'ять	22
Ростислав Шпук. Фестиваль бездомного мистецтва в Цешині (Польща). 15-17 жовтня 2009. Вид ззаду	23
Кароліна Козюра. Самотній іноземець. Жити в Україні, не будучи українцем	24
Григорій Семенчук. Інтерв'ю з Фоззі	25
Андрій Іщик. Vil'nyі	26
Юля Смаль. Самотність в мережі або Для чого люди разом?	28
Максим Ольґа. Червона картка репортеру зі Львова	29
Тетяна Бердник. Поезія	30
Любов Якимчук. Поезія	31
рецензії МУЗИКА - КІНО	32
ЖЖ - огляд	34

Свідоцтво про державну реєстрацію
ЛВ 925/178р від 02.10.2009
Тираж – 2 000 примірників

Випусковий редактор – **Мар'яна Соха**
Верстка і дизайн – **Павло Гвоздецький, Оксана Васьків - Кукул**
Фото проекту Б.О.М.Ж. - **Ростислав Шпук**

Над номером працювали – **Максим «Ольґа» Ліщенко, Григорій Семенчук, Андрій Іщик**

Один день з життя вуличного продавця

Головченко Олександр, 38 років

12 листопада 2009

8.30 Прокинувся. Прийшов у гості сусід, попили з ним каву.

9.00 Подивилися з сусідом новини по телевізору.

10.00 Прийшов в реабілітаційний центр і пропонував там купити журнали. Купують зазвичай психологи, психіатри, соціальні працівники. Вони цікавляться журналом і з повагою ставляться до моєї роботи. Я їм розповідаю, що був першим мешканцем «Оселі» і знаю проблему зсередини, бо буває люди сумніваються, що гроші ідуть на благодійність.

12.00 Ходив по вул. Кульпарківській у відділення, на кафедру, аптеку, клуб пацієнта. Ці люди йдуть мені назустріч, бо знають, що я не вживаю ні алкоголю, ні наркотиків і що я - не аферист.

14.00 Пішов додому пообідати, відпочити, навести порядок, бо живу сам.

15.00 Поїхав у психоневрологічний диспансер, зустрівся зі завідуючим, психологом, дільничними лікарями, медсестрами. У них на стенді висить передостання сторінка нашого журналу.

16.30 Зустрів бездомного на вулиці. Дав йому інформацію про те, де можна поїсти і отримати інші послуги.

18.30 Пішов на групи взаємодопомоги, там також купляють журнал.

22.00 Ліг спати.

Мені вдається реалізовувати журнал серед небайдужих людей, інколи у магазинах та на фірмах, в церквах. Але буває, що люди не хочуть купляти журнал або навіть сваряться зі мною. Буває, що просто дають гроші. Всі люди різні і ставлення у них різне. І мені потрібно до цього пристосуватися. Але медпрацівники і соціологи або майбутні спеціалісти повинні допомагати - така їхня спеціальність. Я пройшов кола справжнього пекла страшного захворювання, але тепер і я мушу комусь допомагати. А для цього, як кажуть, всі методи добрі.

Бажаю всім успіху та наснаги!

ФОТО ТЕТЯНИ ВІЛЬЧИНСЬКОЇ

Надіюся на краще, і дасть Бог, щоб мені трошки перестало в ногах боліти. І щоби в нашій нічліжці все так і було, як є зараз; і щоби у нас працювали всі ті працівники, які зараз працюють, тому що ставляться вони до нас дуже прекрасно. В новому році хотіла би все таки добитися паспорта і десь потихеньку влаштуватися на роботу. Але поки я вірю у вас, залишатимуся в притулку на Кирилівській, і аж ніяк не на вулиці!

Богдана Чиж,
49 р., без дому 25 років

У новому році я чекаю змін у владі. Мені хотілося б, щоби наш президент був конкретною людиною, а не ходив дерева саджати й будинки освячувати, щоби він займався конкретною справою, а не дивився, хто і як мільйони розкрадає. Країні потрібна диктатура – дав команду, і не чекаєш, поки депутати тиждень вирішуватимуть, кого зняти, а кого поставити. Тож я надіюся, що майбутнє буде краще, ніж зараз.

Роман Труш,
52 р., без дому 16 років

Все, звичайно, буде залежати від політиків, наскільки наші керманічі врегулюють ситуацію в країні і не заженуть нас у ще більші борги. Від цього буде залежати добробут всіх громадян. У деякого можуть відкритися нові перспективи, а для інших – навпаки. Можливо з'явиться багато нових проектів. Бо, як показує історія, у перехідні періоди народжувалися дуже цікаві творчі речі. Думаю, далі буде фінансова нестабільність для всіх, ще років на два. Але час покаже.

Павло Табаков, співак

Сподіваюся, що після новорічних свят, які будуть тривалими, люди знайдуть час, щоб прийти 17 січня на виборчі дільниці для того, щоб не дати можливість комусь скористатися їхнім голосом. І відповідально поставляться до свого громадянського обов'язку. Якщо вони не задоволені своїм життям, треба включити зелене світло тим людям, які будуть керувати цією країною відповідально і морально.

4

Анатолій Гриценко, депутат Верховної Ради

Думаю, потихеньку все буде налагоджуватися. Хочеться, щоб люди почали відчувати хоча б початок відродження. Бо ми до цього всі готові. Абсолютно все залежить від політичної та культурної ситуації. Коштів практично немає ні на що, хіба що у державних театрах. У приватному форматі започаткувати щось нове складно. Кожен сам за себе. Ми самі ініціюємо проекти і шукаємо підтримку, але їх мало хто підтримує, посилаючись на те, що в країні кризова ситуація. Але є люди, які не байдужі до мистецтва. Хочемо започаткувати інтерпрізу, знімаюся то тут, то там в кіно. Я, наприклад, готую книги автобіографічні, де розкрию різні секрети – кулінарні до нового року, а після – секрети краси. Маю чим поділитися. Основне – не втрачати надії.

Ольга Сумська, актриса

Я сподіваюся, що новий рік буде набагато кращим, аніж попередній. Не буде таких неприємностей, знайду собі роботу, нормальне житло, і буду тихо-мирно жити. Можливо, помирюся з жінкою і з тещею. Потрібно вставати на ноги, адже теперішнє життя мене не задовольняє. Куди ж тут подінешся, якщо жити треба, а от помирати ранувато?

Ян Яцкович,
47 р., без дому 6 місяців

Чого я чекаю від наступного року? Мабуть, як і всі, всього хорошого, доброго, приємного, при тому знаючи, що навряд чи це збудеться. Все одно, надія вмирає останньою, а вона все ще є.

Сергій Папа,
46 р., без дому 3 місяці

Опитували **Тетяна Метик,**
Максим Ольга

ЧОГО ВИ ЧЕКАЄТЕ ВІД 2010 РОКУ?

УКРАЇНЬСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ЗБІРНА З ВУЛИЧНОГО ФУТБОЛУ – ЧЕМПІОН СВІТУ «HOMELESS WORLD CUP 2009»!

Збірна України обіграла Португалію з рахунком 5:4 у фіналі Кубка Світу з вуличного футболу серед бездомних. Нагадуємо, 7-й Кубок Світу проводився на Arena Civica протягом 6-13 вересня 2009 в Мілані, Італія, і в ньому взяли участь 500 бездомних гравців з 48 держав та 5 континентів світу.

Мел Янг, президент Кубка світу серед бездомних, на закритті конкурсу сказав: «Вітаю гравців. Ваш дух чесної гри, мужність і рішучість – справжній приклад для людської раси. Це те, як може виглядати Організація Об'єднаних Націй. Люди, котрі стоять разом, створюють реальні суттєві зміни в своєму житті. М'яч може змінити світ».

77% гравців, що беруть участь у Кубку світу серед бездомних, набувають важливого досвіду як змінити на краще власне життя; більше не вживають наркотиків й алкоголю; знаходять дім, роботу, здобувають освіту, професійну підготовку, відновлюють свої соціальні стосунки, а також стають тренерами або гравцями напівпрофесійних команд. 94% гравців стверджують, що отримують новий стимул до життя.

Детальну інформацію та рахунки матчів шукайте на www.homelessworldcup.org.

НЕ ВИКИДАЙ ДОБРИХ РЕЧЕЙ!

Наклейки з таким гаслом вже висять біля деяких сміттєвих контейнерів у Львові. Далі соціальна реклама закликає залишити ці речі збоку для потребуючих або віддати на благодійність, подзвонивши в «Оселя». У такий спосіб організація намагається запобігти марнотратному використанню речей в той час, як вони життєво необхідні багатьом бідним людям.

Жити за рахунок чужих відходів спільноти руху «Емаус» почали ще у 50-их рр. минулого століття. Тоді з безвиході засновник руху – священник і депутат – отець П'єр не посоромився разом з бездомними збирати по смітниках ще добрі речі для новоствореної спільноти. Пізніше вони ходили з дому в дім, просячи господарів пошукати в себе вдома меблі, одяг, макулатуру та виставити їх перед будинком. Наступного дня вони збирали пожертвовані речі. Така діяльність ставала щораз популярнішою, бо була вигідна обом сторонам – бідні могли заробити на житті, пересортовуючи та відновлюючи старі речі, а для мешканців міста вирішувалася проблема вивозу та утилізації хатнього непотребу.

У Львові спільнота безпритульних «Оселя» – член руху «Емаус» теж працює на подібних засадах. Кожного дня вантажний автомобіль їздить по місту на виклики мешканців та забирає меблі, одяг, побутову техніку та інші речі, які вже непотрібні господарям, потім їх відсортовують, при потребі ремонтують та реалізують у благодійній крамниці або віддають іншим безпритульним – тим, які ще живуть на вулиці.

Добрим речам не місце в смітнику, тож варто подбати про те, щоб ніхто їх там не шукав.

ПРОГНОЗ ПОГОДИ ВІД МАКСИМА ОЛЬГИ

ПОГОДИ НЕ БУДЕ...

ЄВРОСОЦІАЛІЗАЦІЯ

МИ ОПІКУЄМОСЯ БЕЗДОМНИМИ, СТВОРЮЮЧИ СПІЛЬНОТИ ВЗАЄМОДОПОМОГИ ТА СОЦІАЛЬНІ ГОТЕЛІ. МИ ВПЕВНЕНІ, ЩО БЕЗДОМНИМ ПОТРІБНО ОДРАЗУ РЕСОЦІАЛІЗОВУВАТИСЯ. У ЛЬВОВІ НЕМАЄ ЖОДНОГО ПУНКТУ ДЕННОЇ ОПІКИ ДЛЯ БЕЗДОМНИХ ЛЮДЕЙ. А ТАКИЙ ЗАКЛАД ПОВИНЕН БУТИ В КОЖНОМУ РАЙОНІ МІСТА!

НЕ ТРЕБА ПОСПІШАТИ ІЗ ПЛАНАМИ ВИХОДУ З БЕЗДОМНОСТІ ТА МОДЕЛЯМИ РЕІНТЕГРАЦІЇ В СУСПІЛЬСТВО. ПЕРШ ЗА ВСЕ ПОТРІБНО ЗАДОВОЛЬНИТИ ПЕРВИННІ ПОТРЕБИ БЕЗДОМНИХ. БЕЗДОМНА ЛЮДИНА МАЄ ВІДЧУВАТИ ПІДТРИМКУ НА НИЖЧОМУ РІВНІ ПЕРШ, НІЖ КРОКУВАТИ ПО СОЦІАЛЬНІЙ ДРАБИНІ.

БЕЗДОМНА ЛЮДИНА ПОВИННА МАТИ МІСЦЕ, ДЕ ВОНА МОГЛА БИ ПРИТУЛИТИСЯ, ВИПИТИ ЧАЮ Й ПОГОВОРТИ З ЛЮДЬМИ. Я ВЖЕ НЕ ГОВОРЮ ПРО ДУШ І ПРО МОЖЛИВІСТЬ ВИПРАТИ РЕЧІ. ЛИШЕ ТОДІ, КОЛИ БУДУТЬ ЗАДОВОЛЕНІ ЇЇ ПЕРВИННІ ПОТРЕБИ, МОЖНА ПОЧИНАТИ РОЗРОБЛЯТИ ВСІЯКІ ПРОГРАМИ.

АЛЕ ОСКІЛЬКИ В НАС ДОСІ НЕМАЄ ПОДІБНОГО ЗАКЛАДУ, БАГАТО БЕЗДОМНИХ ЗАЛИШАЮТЬСЯ НЕДОГЛЯНУТИМИ, А ВІДТАК НЕПОТРІБНИМИ СУСПІЛЬСТВУ. ТАКІ БЕЗДОМНІ ЗНАХОДЯТЬСЯ ДАЛЕКО ВІД ТОЧКИ ВІДЛІКУ ПРОГРАМ З РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ.

ПРОТЕ ЯКЩО ПОДИВИТИСЯ НА ЦЮ ПРОБЛЕМУ З ІНШОГО БОКУ, БІЛЬШОСТІ «ЗВИЧАЙНИХ» ГРОМАДЯН ПОТРІБНО РЕСОЦІАЛІЗОВУВАТИСЯ НЕ ПІРШЕ ВІД САМИХ БЕЗДОМНИХ. АДЖЕ ГОВОРЯЧИ ПРО ЄВРОПЕЙСЬКІ УНІЇ ТА СВІТОВІ ТОВАРИСТВА, «ЗВИЧАЙНІ» ГРОМАДЯНИ – ЦЕ ТІ САМІ БЕЗДОМНІ ДЛЯ ЦИВІЛІЗОВАНОГО СВІТУ. І Я ПРОПОНУЮ ПОДУМАТИ НАД ТИМ, ХТО КОМУ МАЄ ДОПОМАГАТИ.

14 ЛИСТОПАДА 2009 Р.

ТОЛЕРАНТНІСТЬ ДО ІНАКШОСТІ

Згідно з останніми статистичними даними 450 мільйонів людей на планеті хворіє психічними захворюваннями. Звичні стереотипи та штампи закривають перед ними двері суспільного життя, перешкоджають вчитись та працювати, творити і знаходити себе. Разом із тим, важкі економічні умови, невпевненість у завтрашньому дні, політична нестабільність, епідемія техногенних катастроф повністю руйнують наше почуття внутрішньої безпеки. Тому кількість людей, що потребують психологічної допомоги, зростає в геометричній прогресії.

Понад 10 років тому Всесвітня психіатрична асоціація зініціювала програму боротьби зі стигматизацією та дискримінацією людей, котрі страждають на психічні захворювання. Проект під назвою «Відкрийте двері» розпочався у 19-ти країнах світу – Австрії, Бразилії, Великій Британії, США, Туреччині, Японії та інших. Мета акції – поставити під сумнів стереотипи і упередження щодо психічних розладів, змінити ставлення суспільства до пацієнтів, запобігти їхній ізоляції, втраті працездатності, зловживанням та узалежненню.

Україна приєдналась до цієї програми у 2005р. Щоосені у Львові відбуваються соціально-мистецькі заходи під загальною назвою «Толерантність до інакшості». У 2009 році в межах цієї програми, присвяченої Дню психічного здоров'я, відбулася низка заходів, об'єднаних під загальною назвою «Блаженність у Дзеркалі» – виставки «Дзеркало-1. Вибране», «Дзеркало-2. Квадро», «Дзеркало-3. Анонімно» та «Дзеркало-4. Ідейно» у різних галереях Львова, аукціон та презентація каталогу робіт арт-терапевтичних майстерень «Інший».

17 листопада у галереї «Дзига» презентували одну з виставок. Її особливість полягала у тому, що поруч з роботами учасників арт-терапевтичних майстерень експонувалися роботи і відомих львівських художників. Роботи спеціально не були підписані, щоб глядачі, дивлячись на картину, найперше оцінювали її мистецьку вартість. «Між ними і нами немає ніякої стіни і дивлячись на ці роботи важко визначити, де чия забава» – сказав на відкритті Олександр Фільц, голловний лікар Львівської психіатричної лікарні.

За матеріалами www.inaksh.com

«Емаус» і Україна

6

17-19 жовтня в Брюсселі (Бельгія) відбулися загальні збори організації «Емаус – Європа», що є складовою частиною Міжнародного руху «Емаус» – організації, що об'єднує більше трьохсот спільнот у сорока країнах світу на усіх континентах.

Перша спільнота була заснована отцем П'єром у Парижі в 1949 році і тому в Європі їх найбільше. В самій тільки Франції більше 200 спільнот, в Німеччині, Голландії – кілька десятків. У найближчій до нас Польщі є чотири спільноти «Емаус». В Україні – одна.

Кожна із спільнот об'єднує людей, що втратили волю до життя через різні життєві негаразди, а зокрема бездомність, та тих, котрі відчують себе відповідальними за несправедливість світу. Об'єднавшись, вони створюють спільноти, просто групи, які працюють та допомагають іншим.

Зустрічі чи збори в «Емаус» завжди наповнені якимись подіями, крім звичних вирішень організаційних питань (наприклад, вибори та прийняття річного звіту). Цього разу члени «Емаус – Європа» зустрілися у приміщенні Європарламенту з французькими парламентаріями, заслухали звернення міністра справедливості та дискутували з головою комісії гуманітарного розвитку.

Ох, цей цивілізований західний світ... Вони вже вирішили всі питання власних потребуючих і головним питанням, котре піднімали емаусівці – це допомога країнам третього світу та незгода з декретом, прийнятим Європарламентом щодо нелегальних емігрантів. «Емаус» відстоює

ідею, що Європа мала б м'якше поводитися з емігрантами та створювати додаткові соціальні програми щодо вирішення їхніх проблем. Власне серед вищезазначених осіб є багато українських нелегалів. Честь і хвала «Емаусу», який вболіває за них.

Відвідини спільноти «Ляпудріель» в центрі Брюсселю залишили незабутні враження. Приймали гостей (близько 200 осіб) як вдома. Накрили стіл у великій вітальні з каміном. Спільнота розташована в переобладнаних колишніх складських приміщеннях. Частували солодощами та соком власного виробництва. Спільноті вже 50 років і вона має за собою певний досвід, яким може поділитися з іншими. Вітав емаусівців з усієї Європи старійшина спільноти. Він є її членом вже 45 років. Прийшов, бо не мав де жити, а віднайшов те, що наповнило все його подальше життя, і зробило його очі глибокими і мудрими. Коли я підійшла, він втішився. Казав, що у спільноті жила жінка з України Ольга. Зараз вона повернулася додому і тому він мені дав її контакти.

Перебування на таких зустрічах додає наснаги, відволікає від дрібниць. Світ починаєш сприймати як одну спільноту, як родинний дім, як там в Брюсселі, наприклад. А це – багато друзів по цілому світу. Сьогодні ти бездомний, покинутий, непотрібний, а завтра відчуваєш себе належним до чогось великого, доброго і вічного.

За 200 кілометрів від Брюсселю в невеличкому голландському містечку Тегелен два роки тому заснували спільноту «Емаус Фенікс». Їй віддали в оренду

величезне приміщення колишнього монастиря. Колись запуснені будинки наповнилися людьми і відродилися з попелу як міфічний Фенікс. Вони, як і всі спільноти «Емаус», збирають вживані речі, меблі, предмети побуту, ремонтують їх і продають. На відкриття їхнього магазину прийшло майже вісім тисяч осіб. Взагалі «Емаус» має добру репутацію в світі через повагу до харизматичної постаті отця П'єра і через просту, чесну і віддану працю членів «Емаусу». Ювілей – 60-річчя з дня заснування, «Емаус» відзначав 30 жовтня у Парижі.

Від поїздки залишилось багато вражень, народилось багато ідей.

Повертаюся додому... Рава-Руська. Куликів. Львів. Разюча сірість, спустошеність – інший світ. І я його частина... Дивно, але коли перебуваю у спільнотах «Емаус» в інших країнах, то здається, що я подібна до них і думаю так як вони...

Потім звикаю до рідного дому. Ще кілька годин дратуюся. Хочеться все перебудувати і почистити. Все ж так просто!

Насправді не просто. Зовсім не просто. Змирююся з тим, що моя Україна бідна і спустошена, і за неї не потрібно воювати чи визволяти її.

Її потрібно плекати і відтворювати.

Терпіти і любити.

Вирощувати Україну в собі і ділитися нею з іншими.

Україна дивиться на мене очима бідних людей...

Олеся Саноцька,
Брюссель - Львів

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ВОЯЖ ФК «ДОМОВЕНОК» (М. ОДЕСА)

Футбольний клуб «Домовёнок» при Одеському Благодійному Фонді (ОБФ) «Дорога к дому» взяв участь у першому міжрегіональному чемпіонаті з міні-футболу в межах проекту «Червона картка дитячій бездоглядності».

Так сталося, що в Тернопіль (де і відбувалися змагання) рушив запасний склад команди «Домовёнок». Паша Іващенко та Денис Іванченко з різних причин не змогли поїхати разом із командою, а в старшого тренера команди «Домовёнок» Германа Шуйського виникли проблеми на основній роботі. Тому в Тернополі обов'язки головного тренера виконував тренер з фізичної підготовки Михайло Рикун.

Окрім команди «Домовёнок» у турнірі брали участь «колеги» одеситів по проекту «Червона картка дитячій бездоглядності» з міст Києва та Донецька, а також юнаки зі Львова (ФК «Львів»), команда з Василькова (Київська обл.) й три тернопільські футбольні колективи.

Організатори змагань розподілили 8 команд на дві групи. Суперниками одеситів стали дві тернопільські команди та хлопці з Києва. На жаль, у своїй групі команда «Домовёнок» зайняла останнє місце, поступившись всім своїм суперникам, забувши лише один м'яч (відзначився Ваня Казарьянц зі штрафного).

А наступного дня в стиковій грі за 7-8 місця одесити програли команді з Василькова. У фінальному протистоянні зійшлися команда з Києва й молодіжний склад ФК «Львів». У напруженій боротьбі, не дивлячись на симпатії глядачів до львів'ян, перемогу з рахунком 3:2 вихопили київські футболісти.

І хоч команда «Домовёнок» програла у всіх іграх, проте отримала цінний досвід гри, оскільки для всієї команди це був перший турнір подібного стибу. Вихованці благодійного фонду «Дорога к дому» познайомилися з хлопцями з різних міст України, побачили гру інших команд, відчули атмосферу спортивного свята. Ось вона, ця соціальна реабілітація й адаптація підлітків у кризі – те, що є основною ідеєю проекту «Червона картка дитячій бездоглядності».

До речі, варто окремо згадати про той

факт, що одеська команда була на турнірі єдиною, в складі якої грали дівчата. І якщо Аня Вандлер й Оля Петрусевич порівняно нещодавно розпочали свої тренування, то Мар'ям Хансевяровна та Рита Безверха вважаються досвідченими футболістами, а остання стабільно виходить в складі команди «Домовёнок».

Нагородження команд-учасниць змагань провів капітан збірної СРСР, власник Кубка Кубків 1986 року (в складі київського «Динамо»), Анатолій Дем'яненко. В процесі нагородження одеської команди Анатолій Васильович окремо висловив подяку за участь в іграх дівчат й побажав команді успіхів у подальших матчах. А те, що цих матчів буде багато, в цьому не сумнівається ні один гравець з ФК «Домовёнок»*.

Артем Зверьков, м. Одеса

*** ДЕТАЛЬНУ ІНФОРМАЦІЮ ПРО ФК «ДОМОВЕНОК», А ТАКОЖ ПРО МЕТОДИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ ВУЛИЦІ В М. ОДЕСА ВИ МОЖЕТЕ ОТРИМАТИ, ВІДВІДАВШИ САЙТ ДИТЯЧОГО ЦЕНТРУ ОБФ «ДОРОГА К ДОМУ» ЗА АДРЕСОЮ [HTTP://STREETKIDS.UA/](http://streetkids.ua/)**

НАВКОЛО
СВІТУ
(ЖУРНАЛ
«THE BIG
ISSUE»
У ШОТЛАНДІЇ)

Деякі ідеї надто хороші, щоб не поділитися ними з іншими. Сміливі амбіції вуличного журналу «The Big Issue», який вийшов у світ 1991 року, відразу зачепили за живе Британську громаду. Проста і зрозуміла концепція швидко спровокувала революцію у публіцистиці, соціально-спрямованому бізнесі і навіть у питаннях розподілу житла у цілому світі.

Після виходу першого номеру, однодумці з інших країн зверталися за порадами і за допомогою, щоб започаткувати подібні проекти, і вже у 1993 такі видання з'явилися у Франції та Бельгії. Вони теж перейняли засаду розповсюдження журналу бездомними людьми, створюючи для них можливість заробітку та ставлячи на перше місце інтереси маргіналізованих та соціально вразливих груп.

Через велику кількість звернень стосовно запозичення досвіду, у 1994 «The Big Issue» виступив з ініціативою створення Міжнародної асоціації вуличних видань (INSP). На їхній першій конференції в Лондоні у 1995 році були присутні 16 видань-членів з Шотландії, Уельсу та Англії. Завдяки до того, як лондонські щоденні газети такі як «The Sun» чи «The Times» почали видавати окремо спеціальні шотландські випуски, «The Big Issue» запропонував альтернативу Британській пресі. «Я був переконаний, що для добрих продажів у Шотландії, журнал повинен стосуватися Шотландії, - каже Мел Янг, один із засновників «The Big Issue» у Шотландії. Тут інша політика, є і завжди була. Ідея Тетчер про те, що не існує ніякого суспільства не стосується шотландців. Ми віримо у громаду, і віримо у чесність».

Ідея об'єднати видання у єдину асоціацію мала на меті зробити проект універсальним. Бачачи логотип INSP на певному виданні у Парижі чи Лондоні, читач знає на яких засадах воно працює. На сьогодні у світі є більше сотні видань у 37 країнах світу на 5 континентах. Назву «The Big Issue» запозичили інші видання, хоча на інших мовах вона неточно передає зміст. У 1996 журналі з такою назвою з'явилися у ПАР, Австралії та у 2003 в Японії. В Осакі і Токіо можливо не так багато спільного з Лондоном чи Глазго, але японський журнал, що продається на вулицях міста, має схожу тематику і має на меті «заглибитися у соціальні питання і сформулювати позитивне ставлення до них» та допомогти бездомним, кількість яких збільшилася після економічного застою у 90-их рр. Видавці журналу допомагають бездомним вирішувати й інші їхні проблеми.

В ПАР журнал видає громадська організація, яка працює з тривало безробітними особами. Інші африканські країни підхопили ідею і нові видання у Замбії (2007) та Малаві (2008) потихенько стають на ноги. За словами редактора малавійського журналу, така практика змінює культуру: люди вирішують працювати, а не просити милостиню.

Попри єдину ідею журналі сильно відрізняються між собою – деякі друкують рекламу та пишуть про політику та життя знаменитостей, маючи на меті заробити та збільшити читацьку аудиторію, інші ж уникають цих тем і засуджують перших за комерційний підхід.

«Це здорові дискусії, - каже Мел Янг. Ми з повагою ставимося до різних підходів, а єдиномислення полягає в тому, що в будь-якому випадку ми ставимо на перше місце інтереси продавця. Йдеться про те, щоб бездомна людина мала найкращий товар, який би в неї хотіли придбати люди».

Адам Форрест,
м. Глазго

НІДЕРЛАНДИ БЕЗ ТЮЛЬПАНІВ

Голландія чи Нідерланди?

– А чому Голландія?

– Як сказати... Голландія – це перше графство в Нідерландах, поділене пізніше на дві провінції... з нього все починалося. Проте уродженці Голландії дотримуються думки, що інші провінції Нідерландів – це також Голландія.

– А чому Нідерланди?

– Коли перші поселенці захоплювали територію, вони споруджували свої будови на палях, бо землі були нижче від рівня моря; *neder* – низький, нижчий від рівня моря. Відтоді й пішло: низькі землі, або стилізована назва – *Nederlands*.

Утрехт, blue zones і жовті смуги

Залізничний вокзал міста Утрехта – найбільший в Нідерландах, адже через нього курсують поїзди у всі напрямки країни, в той час, коли залізниця Амстердаму сполучає лише північ і південь. Через залізничний вокзал Утрехта щодня проходить близько мільйона людей, що є другим показником після аеропорту Схіпхол в Амстердамі. Цей вокзал є також найбільшим торговим центром у місті. Електропоїзди поділяються на Intercity, що курсують суто між містами і, відповідно, на ті, що не минають жодного стовпчика з назвою станції. Найцікавішим є те, що найбільші міста в Нідерландах можна об'їздити за один день, і навіть встигнути в них погуляти. Отож, Утрехт.

Гуляти бажано на колесах, адже велосипед – основний вид транспорту в Утрехті. Тут є безліч безкоштовних стоянок, але є і платні (від €1 за добу). Велосипеди тут на кожному кроці, куди не плюнь. Побиті, поламані, розібрані, пофарбовані... щоби не вкрали. Я бачив негра, котрий ніс під пахвою свій велосипед без переднього колеса; він якось сумно дивився на цей світ. Проте якщо ти наважишся подивитися комусь у вічі довше, ніж 2 секунди, з тобою обов'язково привітаються. Це ж Утрехт, тут якихось 300 тисяч населення!

В Утрехті існують так звані *blue zones* (блакитні зони), що поширюються на кілометр довкола залізничного вокзалу, а також декотрих історичних пам'яток у центральній частині міста, і в межах яких бездомним перебувати заборонено. Ця ідея з'явилася в голові мера після того, як проблема відвертого вживання наркотиків серед бездомних, а відтак беззмислового перебування в районі залізничного вокзалу, зрештою, як і всередині нього, набула неконтрольованих обертів.

Із появою блакитних зон кількість бездомних не зменшилася,

проте тих, що не користуються послугами нічліжок, можна зустріти лише на околицях Утрехта. Більшість нічліжок і пунктів денної опіки для бездомних, наркозалежних і психічнохворих розташовані у центральній частині міста. У цих пунктах люди можуть поїсти, отримати новий одяг (комплект одягу з секонд-хенду коштує 50 центів; за умови обміну старого одягу на новий, цей комплект видають безкоштовно), звернутися до медичного працівника, чи навіть просто перепочити. Проте ліжок у пунктах денної опіки немає. Тут люди сплять одразу на стільцях або просто на підлозі.

Заклад денної опіки, наприклад для наркозалежних, відкритий цілодобово без вихідних. У цьому притулку є кухня, пральня, а також спеціально відведена кімната, де люди можуть вільно вживати наркотики. Тому я хочу запитати людей, котрі можуть натякнути на «негуманні» мотиви міської влади щодо визначення «блакитних зон», – що вони скажуть на те, що та сама влада всіляко підтримує недержавні організації і фінансує героїнові та метадонові програми? Я скажу інакше, в Утрехті соціальну допомогу здійснюють недержавні організації, які знаходяться повністю на державному утриманні.

Чому громадські організації Львова мають писати проекти до міської влади з надією на майбутнє фінансування діяльності, в реалізації якої повинні бути зацікавлені передусім державні службовці? Громадські організації – це інструмент для надання первинної допомоги, а також забезпечення програм з ресоціалізації та реінтеграції перелічених вище категорій населення, а не жебрак, що стоїть із простягнутою рукою біля входу в міськраду. Рівень країни визначається рівнем соціального захисту населення, а не конкурсом проектів на можливе фінансування!

Уздовж сірих тротуарів Утрехта жовтіють смуги для людей з вадами зору. Зазвичай ці смуги пролягають по центру тротуарів і закінчуються на проїжджій частині біля світлофорів. Зроблені вони з ребристих плит, щоб людина могла легко знайти «свою» доріжку звичайним шарпанням ноги, якщо зіб'ється з дороги. Жовтий чи білий колір цих смуг допоможе людині зорієнтуватися на однакової сірості тротуарній плитці. У Львові проблеми людей з обмеженими зоровими можливостями не існують, тому таких смуг у нашому місті немає.

Вулиця Zandpad

Я проїжджав із затамованим почуттям страху, недружно ви-

зиркуючи з-під козирка на вітрини, за якими сиділи у різних позах повії. О, раніше я такого не бачив. Уздовж берегової лінії каналу пришвартовані човники з вітринами, за якими працюють повії. Зауважте, що проституція в Нідерландах – вільна професія. Від вас не вимагатимуть медичного обстеження чи дозволу на заняття проституцією. Вам можуть лише порадити і запропонувати пройти безкоштовні обстеження на венеричні захворювання, але наполягати на цьому ніхто не буде.

Уздовж берега повільно проїжджають автомобілі, а наприкінці дороги розвертаються і їдуть у зворотному напрямку. Мені це нагадало показ мод. Проте моделями тут були не повії, а автомобілі. Якого дідька! Якого дідька ви влаштували тут екскурсію? Я статистику не перевіряв, але по ситуації побачив, що більшість автівок робить «туристичне коло шани», не більше. Невже вас лякає ціна? П'ятдесят євро за 10-15 хвилин – це копійки, якщо порівнювати із українськими стандартами.

Отож, якщо комусь цікаво подивитися на повії в Утрехті, достатньо бути таким сором'язливим, як я: взяти напрокат велосипед, і швидко, не зупиняючись, проїхати вулицю Зандпад. Проїжджаючи машиною ти себе позиціонуєш як клієнта, але не як туриста, навіть якщо тобі важко в це повірити. Ти приїхав сюди автішкою, ти зробив «коло шани», подивився на повії, і нічого не купив. Мені здається, що так негарно. Мені здається, що ти обманюєш повії.

Якщо право жінки виставляти себе напоказ дає тобі право просто на неї дивитися, тоді ти перестав поважати жінок. Якщо ти запитаєш, а що ти там робив, я відповім, що я сором'язливий турист, який проїжджав вулицю Зандпад, бо так швидко мені було дістатися до готелю. Або я скажу, що я звичайний велосипедист, який заблукав і випадково натрапив на човники. Але я ніколи не повірю в те, що я був там як потенційний клієнт.

І ще одне, заняття проституцією на човниках вимагає від вас сплачувати оренду € 600 на тиждень за одне вікно. На одному човні два вікна, себто два робочих місця. Повії працюють по змінах, 12 годин на добу. Якщо у вас є здібності до арифметики, можете поррахувати місячний заробіток сутенера одного човника. Я нарахував € 9600. Проте якщо ви надаєте перевагу вуличній торгівлі своїми природними дарами, то будете змушені такі отримати дозвіл від влади про те,

10

що можете працювати на вулиці, проте в якому не вказано, що ви займаєтеся проституцією.

Ви вільні у своєму виборі професії проститутки на відміну від українських дівчат, яких українська влада начебто не бачить. Але мабуть так краще: наші посадовці не бачать цієї проблеми зсередини, їхні голови не затьмарюються питанням соціальної допомоги пов'язаним. Вони тільки відхиляють й ігнорують проституцію як проблему, тим самим сприяючи торгівлі людьми. Міліціонери лише дружньо потискують брудні долони сутенерам, перераховуючи за рогом «чесно» зароблені євро.

Утрехт і расизм

У цьому місті можна стати расистом. Навіть якщо ти переко-

наний антирасист. У цьому місті можна стати вбивцею, навіть коли ти від народження пацифіст.

Неповнолітні марокканські злочинці – це сучасні українські гопники. Вони одягнуті в блискучі дуті куртки і ледь натягнуті на їхні коричневі голови кепки. Можливо саме так вони компенсують свій мавпячий зріст.

Вони розпрямляють плечі, коли ти проходиш повз. Вони відхаркують залишки своєї негроїдності, коли ти на них подивився. Вони можуть запитати тебе: «У чому проблема?», якщо ти їм не сподобаєшся. Звісно, вони гадають, що вони непереможні.

Вони тримаються купи, тому що так їм легше розпізнати себе. Вони надають перевагу мопедам на відміну від нідерландців, що із-

дять на велосипедах. Їхні коричневі подружки фарбують волосся на біло, і від того стають кумедні. Ви бачили колись коричневу блондинку? Але так вони заявляють про себе.

Наодинці марокканці гублять свою марокканську непереможність, і виглядають, як звичайні мартишки. У цьому стані марокканці найуразливіші. До одного такого можна підійти і просто схрестити руки на грудях із зухвалою посмішкою. Ви побачите, що за секунду марокканець зникне з поля зору. Проте якби було настільки все просто, я б не писав цих рядків.

Утрехт і антирасизм

Я зайшов у Cafe Flitz, в якому мав відбутися панк-концерт місцевих колективів. Виступали

Mistake, Possible Suspect і Kort door de Bocht. До початку концерту залишалася година, тож я, недовго думаючи, замовив пиво. З етикетки дізнався, що пив «Dommelsch». Пиво мені за смакувало, тому я замовив ще. Розпитав бармена ламаною англійською про захід, на який я зрештою завітав. Він пояснив, що мені пощастило, бо то був день народження одного парубка, який це все організував для нас, панків, безкоштовно. Я подякував йому за щирі відповіді, і замовив наступний бокал темного.

Рівно о 21:00 музиканти взяли свої інструменти і злабали для мене першу пісню. Виступали Mistake, і лабали вони streetpunk. Звісно, вітсі моїй не було меж. Проте вже на другій пісні мені до-

ВУЛИЦЯ ZANDPAD

ONE-CAR-PARKINGS

велоса розчарувати себе: утрехтські панки мирлолюбно стояли за 2 метри від сцени і без поспіху попивали пиво. Окей, подумав я, а думав я наполовину англійською, ви тут стоїте, ні фіга не рубається, ковтаєте пиво, а отже, так ви себе налаштуєте на потрібну хвилю. Тоді я повторив, гаразд, я тут трохи постою з вами, пиво поп'ю, а потім ми відірвемося!

Я збігав до клезету і замовив собі чергове пиво. На сцені був лише один чувак подібний ззовні до скіна, а решта (гітарист і ударник) – непоказні хлопаки місцевого розливу. Наприкінці свого виступу хлопці злабали кавер на The Exploited. Другими на сцену вилізли Kort door de Bocht, музичний стиль котрих я охрестив: «something like punk». Із дещо розчарованим виразом обличчя я перейшов із концертної зали в бар, де продовжив пероральні вливання Доммельшу.

Тут же ж, за барною стійкою, я познайомився із симпатичним хлопцем Рутхером, який і розповів мені про антирасистську позицію більшості своїх друзів.

– Розумієш, – мовив він, – проблема правих радикалів була актуальна 5-7 років тому, не зараз. Сьогодні ми викоринили фашистів із Утрехта. Так, можливо, в Амстердамі ще хтось борсається, але не тут.

– Але як все-таки ви змогли їх подолати? Це не так вже і легко...

– Вони подолали самі себе! Щоразу, коли вони влаштували концерти, їх супроводжували бійки; багато людей йшли звідти покаліченими. Владі це перестало подобатися. Влада хотіла спокою та порядку, і вона просто заборонила проводити подібні концерти. А ти сам можеш здогадатися, коли немає пропозиції, тоді й попиту не буде.

– Зрозуміло. А ось на цьому заході все безпечно? Чи можу я не переживати, що в мене не поцуплять речі?

– Сьогодні зібралися майже всі ті, хто так чи інакше знає один одного; це друзі друзів, знайомі знайомих. Але ніхто не застрахований від якогось мудака, який припреться сюди, аби щось поцупити.

– Вертаючись до нашої теми, хочу сказати, що ви далеко попереду нас: у вас є антифашистське кафе, антифашистська книгарня, де продають значки The Oppressed, а більшість книжок на революційну й анархістську тематику...

– У вас це також буде в майбутньому... але чекай, ти хотів би приєднатися до мирної демонстрації у суботу?

– Що за демонстрація?

– Ми протестуємо проти нового закону, який забороняє сквотувати будівлі.

– Тобто владі ви вже остаточно набридли, і вона вирішила за вас узятися?

– А після демонстрації відбудеться концерт у нашому сквоті...

Я записав час і місце проведення заходу, допив пиво і подякував Рутхеру за розмову. У другій залі вже вилізли на сцену Possible Suspect і налаштували свої гітари. Коли вони зіграли перший акорд, я одразу відчув дух Pixies, і той позитивний інді-саунд. Утрехтські панки продовжували тихо-мирно пити пиво і дивитися на музикантів. Можливо, вони прийшли сюди просто послухати музику; можливо, зустріти друзів; можливо, знайти кохання... але навряд чи хоч одна особа прийшла сюди відірватися. Пити пиво – це відпочивати, танцювати погго – це рубатися. А коли поєднати це разом, вийде – відірватися. Мені вдалося напитися. І, звичайно, послухати музику.

Південно-східний Амстердам

Після відвідин антифашистської книгарні, де я придбав «The Last Of The Hippies...» за символічну ціну 75 центів, я рушив до південно-східного Амстердаму. В моїй програмі були заплановані відвідини пункту денної опіки та нічліжки для наркозалежних.

У цій частині Амстердаму зосереджені вихідці з Суринаму, котрі, після здобуття своєї незалежності у 1975 році, масово втікали до своїх колишніх окупантів – Нідерландів – у пошуках щастя. Південний схід Амстердаму виявився найменш заселеним у ті часи, і міська влада люб'язно надавала емігрантам житлові приміщення.

Коли суринамці відчули підтримку з боку влади, тоді й почалася неконтрольована еміграція «незалежних» до королівства Нідерланди, на що влада толерантно відмовчувалася. Можливо саме так Нідерланди висловлювали своє вибачення за колишні помилки. Так чи інакше, влада південно-східного Амстердаму вперто не бажала вирішувати проблему масової еміграції. Проте що казати сьогодні, коли суринамці настільки укорінилися в цій частині Амстердаму, що владі більше нічого не залишається, як змиритися з цим.

Зі станції Amsterdam Bijlmer ArenA ти потрапляєш у чорний квартал, крокуєш чорним ринком, оминаєш чорних людей, і тобі стає моторошно, бо єдиний білий у цьому кварталі – ти. Із зануренням углиб ринку тебе

супроводжують два запитання: «Чи вийду я коли-небудь звідси?» і «Коли це нарешті закінчиться?». Ти заходиш у магазин дитячих іграшок, щоб переконатися, що продавці в ньому білі. Коли твої сподівання не підтверджуються, ти намагаєшся знайти хоч один білий погляд у цьому чорному світі. Проте ти бачиш лише злочинців і наркозалежних. Ти готовий до того, що тебе будь-якої хвилини можуть вбити.

У пункті денної опіки для наркозалежних мені розповіли, що загалом їхні клієнти – вихідці з Суринаму. На одну особу щодня безкоштовно виділяють 1 грам чистого героїну, ділячи цю дозу на три частини протягом дня. У зручній кімнаті суринамські наркомани можуть поваляти дурня зі своїми марокканськими друзями, розкурюючи героїн. Найцікавішим є те, що суринамці ненавидять робити ін'єкції. Вони вважають, що внутрішньовенна ін'єкція властива для бідних країн; вони ж надають перевагу курінню.

Суринамці щороку зміцнюють свої позиції в Нідерландах, народжуючи по п'ять-шість дітей, користуються послугами соціального захисту і вірять в свою суринамську унікальність. Я б не став захищати людей, котрі не považають країну, послугами якої вони користуються. Суринамці ненавидять білих, і в цьому я переконався. Проте якщо ти назвеш його «мавпою», він скаже, що ти «расист»; і мені стане смішно, бо справжніми расистами в південно-східному Амстердамі є вихідці з Суринаму.

Коли я сідав у поїзд, я прощався з Amsterdam Bijlmer ArenA словами: Fuck Surinam in Amsterdam!

Утрехт, duil!

Покурити маріхуану і поїсти печиво з гашишем можна у кофешопах (coffeeshop).

Замовити «11 хвилин» сексу можна на вулицях червоних ліхтарів. В Утрехті – це Zandpad (див.

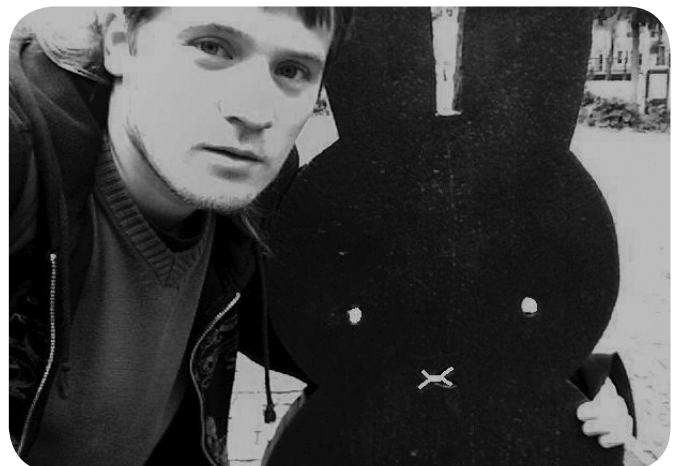
вище); Hardebollenstraat, тут повії сидять за вітринами в кімнатах будинків. Фотографувати їх не дозволяється, бо на кожен сплах фотокамери вибігає нервовий негр і вимахує зброєю у вас перед носом; Europalaan, траса й водночас зона (Tippelzone), де повії працюють під відкритим небом переважно у вечірні та нічні години. Повія та клієнт повинні від'їхати на спеціальну стоянку (Afwerkplek), де вони можуть займатися сексом у машині клієнта. Ця стоянка обладнана паркувальними місцями для однієї машини (one-car-parkings), а також баками для сміття.

Найнебезпечніша вулиця Утрехту – Voorstraat, де на вас чекають такі «небезпеки»: нічліжка для бездомних, вихід на Hardebollenstraat, три (!) кофешопи, антифа-кафе, нарвани марокканці і супермаркет Albert Heijn. До речі, Albert Heijn тут справжній лідер мережі дешевих супермаркетів; він штампує свій логотип на всьому, що продає.

І наостанок, їдучи до Нідерландів, зокрема в Утрехт, не забувайте про штрафи, які можуть вам зіпсувати відпочинок: вживання наркотиків у публічних місцях – €155; перебування у нетверезому стані та/або хуліганство на вулицях – €60; розпивання алкогольних напоїв на вулиці – €60; хуліганство біля житлових будинків – €155; перебування біля вікон та входів в магазини без причини – €75, без документів – €105; перебування на забороненій території – €75; справляння природних потреб на залізничній станції – €110, куріння на станції – €90; проїзд велосипедом на червоне світло – €60, проїзд на велосипеді без ліхтарика – €20.

P.S. Я познайомився в Утрехті із симпатичною дівчинкою. Звати її Міффі. Ви можете подивитися на світліні, як ми з нею обнімаємося.

Максим Ольга,
Утрехт-Львів

СКВОТІНГ - МИСТЕЦТВО ВІЛЬНОГО ЖИТТЯ

12

Ми їдемо у міському транспорті – найчастіше платимо за це, проживаємо у квартирі і користуємося комунальними послугами – платимо, купуємо їжу – і знову ж таки платимо. Ми працюємо, щоб отримати гроші і заплатити за все перераховане вище. Потім знову працюємо. З цього кола вибирається не так багато людей. Але це можливо. Принаймні частково.

Протест починається по-різному: у когось зі зовнішнього вигляду, у когось з власного тіла, ще у когось з усвідомлення того, що капіталізм контролює, а телевізор промиває мозок. Останнє усвідомлення – обов'язкове.

Сквотінг виник як альтернатива. Він не проти суспільства, він поза ним. Він – як велика смердюча купа гною для тих, хто поділяє людей на класи.

Історія

Ще у XVIII-XIX ст. сквотерами у північно-західній частині США та Австралії називали фермерів, які займали вільні ділянки землі. Наприкінці 60-х років XX століття сквотерство прийшло у Європу. Привласнення будинків, в яких ніхто не мешкає, має дві течії: сквотери – бездомні люди, яким просто потрібний дах над головою і які себе сквотерами не називають, і власне ті, хто заселяється в будинки для альтернативних та анархістських проєктів.

У Голландії та Великобританії сквотінг вже легалізований. Голландці можуть відстояти право жити у засквотованій будівлі у суді, якщо доведуть, що використовуватимуть приміщення краще, ніж попередній власник. У США, Росії та Україні сквотінг вважається кримінальним злочином (пограбування з проникненням в житло). У Копенгагені сквотери району Крістіанія змогли добитися від держави особливого статусу на кшталт «держави у державі». Хоча у той же час, не зважаючи на хвилю протестів, копенгагенський молодіжний центр «Ungdomshuset» у 2007 році виселили з приміщення, яке вони використовували впродовж 15 років. У найближчих наших сусідів поляків є принаймні 8 сквотів у 5 містах. Одному з них вже 15 років.

Якщо ти багато подорожуєш і часто не маєш де ночувати, то можеш прийти на сквот, якщо він, звісно, є в тому місті. Тамешні знайдуть для тебе місце. Де взяти адресу? Деякі сквоти позначені на мапах міст. Світова мережа теж допомагає. Kontakтами і адресами можуть поділитися люди, які вже там побували.

Мистецтво

Мистецтво починається з інакомислення. У сквоті тебе ніщо не стримує. Умієш малювати, робити трафарети – перед тобою стіни, двері, стелі, паркар-

ни тощо. Хочеш потрапити на концерт улюблених гуртів – організуй його, привези гурти на сквот. Робиш музику сам – ось тобі місце для репетицій та концертів. Якщо ти пишеш, тобі не потрібно винаймати приміщення для літературних вечорів; любиш читати – відкрий на сквоті альтернативну бібліотеку; для перегляду фільмів можна зробити спеціальну залу. Анархісти – вільні люди хоча б через те, що у них немає ніяких стереотипів. Тому тут тобі не будуть раді, якщо ти нацист, антисеміт, сексист, капіталіст. Сквотери виступають за рівність та волю, і мають власні внутрішні правила.

Сквотування

За давнім повір'ям кожна людина повинна побудувати будинок, посадити дерево, виростити дітей. Звісно, справа кожного, але будинок можна не будувати, а знайти і засквотувати. А там теж знайдеться робота і ще трохи проблем:

1. власники. Це можуть бути як і приватні особи, так і держава. Якщо перші живуть собі і забули, що десь щось не добудували – це добре, а от другий варіант може бути проблематичним.

2. міліція. Ви живете незаконно на чужій території. Ви б, звісно, на ті закони давно заплющили очі, але хлопців у формі це не турбує. Можна пояснити, що ви доглядаєте за цим будинком,

приводите до ладу, і як нагороду маєте можливість там жити. Наприклад, якимось в Лодзі (Польща) на сквот «K50» приїхала міліція, бо тітоньки-сусідки подумали, що велика кількість молодиків розкрадає останні речі, що і так нагадують сміття. Стражі порядку, довідавшись, що там сквот і що саме зараз концерт, просто вибачилися і поїхали.

3. хто житиме? Найчастіше ті, хто знайшли і засквотували. А далі контингент мешканців може змінюватися і розширюватися. Все вирішується разом з першовідкривачами сквоту.

4. без вікон, без дверей. Насправді, ця ситуація не з найкращих. Можна, принаймні, там не жити, а робити концерти, діу-вечірки (do it yourself – зроби це сам), лекції, кінопокази. Можливо потім вдасться зробити це місце придатним для проживання.

5. без світла та води. Теж варіант не найкращий, але ніхто не казав, що буде легко. Електрику можна брати кілька годин на день від генератора, щоб зарядити мобільки, послухати музику, скип'ятити воду в електрочайнику. Для приготування їжі можна купити газові балони, воду набирати в сусідів чи з кранів на вулиці. Один з відомих мені сквотів (я впевнена, що таких більше) просто провів електрику та воду від сусідів і оплачує послуги за кошти від проведення концертів або ж з власних кишень.

ЗАБУТІ У КАНАДСЬКИХ ПРЕРІЯХ

6. їжа. Звичайно, дехто з мешканців сквотів може ходити на роботу (через власний інтерес або щоб заробити гроші на ремонт). Відтак їжу купляють або беруть зі смітників. Харчуються тим, що знайдеш і що викинули інші, називається фріганством. Найкраще фріганяться у державах-споживачах, таких як США та країни Західної Європи.

Гарно наповнюють смітники різні мега- та супермаркети, адже сьогоднішній товар треба викинути, бо завтра привезуть новий. Також можна діставати їжу з ринків та базарів. Там продавці викидають напівзпсуті овочі та фрукти. І, повірте, вони нічим не відрізнятимуться від товарів з прилавку.

7. охорона. На початку існування сквоту «Rozbrat», що у Познані (Польща), вночі в будинок проникли нацисти і почали всіх різати. Одна дівчина потрапила в реанімацію. Тож варто подбати по те, щоб на усіх можливих «входах» стояли замки, і всередині будинку було щось для самозахисту.

Це не єдині можливі проблеми. Далі залишається ще трохи дрібниць: тижневе або місячне спання на підлозі, мінімальні засоби гігієни, купа роботи та дрібних ремонтів, непорозуміння з тими, кому це може якось заважати.

У Києві були спроби сквотування, але вони закінчилися нічим: це пам'ятка архітектури, тому тут не можна робити сквот, і з цих же причин будинки не можна знести.

Недоліки сквотівського існування для кожного свої. Хтось фізично не може там «виживати», хтось морально не звик до великої кількості співмешканців. Для когось сквот може здатися надто шумним, а для когось легше знати, що «раз я плачу за це помешкання, значить можу в ньому спокійно жити».

Не всі, хто починав жити на сквотах, там і залишилися. Комусь важко уявити сімейне життя з дітьми на сквоті. Хоча в одному зі сквотів в Амстердамі є дитячий майданчик і навіть садок.

Для кожного, передусім, це особистий вибір, це боротьба з класовістю і намагання довести заангажованому суспільству, що простір обираємо ми, а не хтось за нас.

Do it yourself, мій любий друже.

Юліана Паранько,
м. Львів

Багатокультурність є однією з основних характеристик канадського суспільства. Зазнаючи переслідувань і утисків у своїх країнах, багато народів іммігрували та оселились у Канаді. Деяким з них вдалося зберегти власні традиції та самобутність. Інші ж настільки асимілювалися до північноамериканського способу життя, що часто лише колір шкіри та акцент видають походження особи.

У звичайному кафе за 2 години їзди від Вінніпегу, мою увагу привернули п'ятеро жінок у довгих сукнях з однаковою темною тканиною і чорних хустках у горошок. Дивний акцент, заховане під хустками волосся, схожий покрій вбрання та відсутність макіяжу – такими я вперше побачила жінок-гуттерців. За пару хвилин до них підійшли троє чоловіків з бородами, у жакетах і всі у чорних штанах з підтяжками. Оплативши рахунок, вони разом вийшли з кафе. Моя знайома, кивнувши в їхню сторону, сказала: «То гуттерці, які мають тут свої поля і займаються фермерством. До речі, вони з Німеччини. Ти маєш знати про них, колись вони мали колонії в Україні».

Гуттерці, яких часто в Канаді називають «забутими народами», мають надзвичайно багату і колоритну культуру, і для того, щоб зрозуміти, як їм вдалося зберегти її протягом століть, потрібно знати їхню історію. На сьогоднішній день на території Канади налічується приблизно 347 гуттерських поселень. Гуттерці (нім. – Hutterer, англ. – Hutterite) – це одна з груп анабаптистів (разом з анамішами і менонітами), котрі утворилися у 1520-их рр у Швейцарії у часи Реформації. Основними принципами анабаптистів є хрещення у дорослому віці, відокремлення від традиційної церкви та держави і колективна власність. У XVI ст. перші поселення гуттерців утворилися в Австрії,

проте через переслідування мігрували до Моравії (теперішня Чехословаччина), звідки змушені були втікати до Угорщини, Румунії, України та Росії. Головними догмами гуттерських общин є пацифізм, заборона брати участь у будь-яких воєнних діях. Вони також не беруть участі у жодних соціальних чи політичних акціях, не є членами політичних партій. Їхнім лідером був Яків Гуттер, який розвинув ідею комунальної власності на основі Дії 2:44-47 Нового Завіту. Вона означає, що все майно гуттерців належить церкві, тобто вони живуть у церкві, а не ходять до неї як решта християн. Після 1874 року перші колонії гуттерців оселились у Американських преріях. На сьогоднішній день головним об'єктом досліджень соціологів є вірування гуттерських народів, яким вдалося зберегти свою культуру протягом 470 років переслідувань і яку вони досі зберігають у Західному світі, де пріоритетними є протилежні цінності і спосіб життя.

Віра в Бога, проживання у спільноті, спільна праця та послужливість – це базові цінності, якими гуттерці керуються у щоденному житті. Вони живуть у колоніях, які налічують до 100-150 осіб, і після того, як кількість членів колонії збільшується, то кілька сімей відокремлюються і утворюють нову колонію. Кожна колонія є правовою, економічно незалежною одиницею, і входить в одну з трьох груп, які своєю чергою об'єднуються в Гуттерську Братерську Церкву. Лідером кожної колонії є міністр, який разом з виконавчим комітетом і «свідками» керує своєю громадою. Жінки не мають права голосу і не беруть участі у жодних зібраннях. Вони можуть висловити свою позицію лише через голос чоловіка. Гуттерські колонії часто називають «комуністичними общинами» через колективну форму власності і неможливість

прийняття індивідуальних рішень. Основним прибутком гуттерців є сільське господарство і фермерство, де вони застосовують найновітніші ідеї, технології та транспорт. Попри часто мільйонні доходи у прибутках, гуттерцям заборонено мати коштовності, автомобілі, радіо. Рішення про інші приватні придбання та форму одягу приймають цілою спільнотою. Дуже часто зустрічала юрби жінок-гуттерців у магазинах, де вони вибирали собі тканину на одяг, хоча навіть в цьому питанні останнє слово за чоловіками.

Стосунки з «зовнішнім світом» є мінімальними. Як в окремому суспільстві, серед гуттерців є люди різних спеціальностей. Вищу освіту здобувають окремі особи і тільки для того, щоб мати власного спеціаліста у своїй громаді. Початкову і середню освіту своїм дітям вони дають всередині колоній, запрошуючи лише вчителів англійської мови. З початкових класів діти вивчають стару і сучасну німецьку мову, якими найчастіше розмовляють. Вихід за межі комуни абсолютно не заохочується, через можливість відмови від гуттерського способу життя. У випадку відмови від проживання у колонії, особи покидають їх лише з власним одягом – все решта належить громаді. Через економічний успіх, стабільність і високу народжуваність, «забуті народи» привертають щораз більше уваги з боку дослідників.

Я ж вважаю, що фундаментальні цінності гуттерців варті нашої з вами уваги. Сумніваюсь, що патріархат чи колективна власність можуть стати прикладом для наслідування, але пріоритет сімейних цінностей, турбота про ближнього – це ті риси, яких нам щораз більше бракує у Західній культурі.

Юля Ханас,
м. Вінніпег

ТОГО Б ДОЧЕКАТИСЯ, А ТОГО Б УПИЛЬНУВАТИ

НА ПОДВІР'І ЛВК №48 ЗНАЧНО ПОЖВАВИШАЛО. НЕВЕЛИКА ДИТЯЧА ГОЙДАЛКА РОЗВІЯЛА ПОНУРУ СІРІСТЬ ЦІЄЇ УСТАНОВИ. ДІТИ ГОЙДАЛИСЯ, ПРИМРУЖИВСЯ ОЧЕНЯТА Й ПОСМІХАЛИСЯ СВОЇМ БАТЬКАМ, ЯКІ ЧЕКАЛИ СВОЄЇ ЧЕРГИ НА ПОБАЧЕННЯ ЧИ ПЕРЕДАЧУ. ДИТЯЧИЙ СМІХ І ЛЕПЕТ ВІДВОЛІКАВ ВІД ТОГО, ЩО ВІДБУВАЛОСЯ ЗА СТІНАМИ. ТЕ, ЩО БАЧИМО В НОВИНАХ, НЕ ДАЄ НАМ ПОВНОЇ КАРТИНИ ЖИТТЯ ЛЮДЕЙ ЗА КОЛЮЧИМ ДРОТОМ. МАЛЕНЬКИЙ ДМИТРИК ПІДБІГ ДО МАМИ, ПРИТУЛИВСЯ І СКАЗАВ: «МАМ, А ПОКАТАЙ МЕНЕ НА ВІЗОЧКУ, НА ЯКОМУ ТИ СУМКУ ВЕЗЛА». МАТИ ОДНІЄЮ РУКОЮ ОБНЯЛА МАЛОГО, А ДРУГОЮ ПРОДОВЖУВАЛА ЗАПОВНЮВАТИ БЛАНК НА ПЕРЕДАЧУ ДЛЯ СТАРШОГО СИНА. «ТОГО Б ДОЧЕКАТИСЯ (ПРО СТАРШОГО), А ТОГО Б УПИЛЬНУВАТИ», — ПОХИТУЮЧИ ГОЛОВОЮ, МОВИЛА ЖІНКА.

ЖИТТЯ ЛЮДЕЙ, ЯКІ ВІДБУВАЮТЬ ПОКАРАННЯ У МІСЦЯХ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ, ДУЖЕ СПЕЦИФІЧНЕ. ВОНО ПСИХІЧНО Й ФІЗИЧНО ВИСНАЖЛИВЕ. НЕЩОДАВНО МІЙ ПРИЯТЕЛЬ, ЯКИЙ ВІДБУВАЄ ПОКАРАННЯ В ОДНІЙ З ВИПРАВНИХ КОЛОНІЙ, НАПИСАВ, ЩО У НИХ ПОВІСИВСЯ ХЛОПЕЦЬ, А ЙОМУ ВСЬОГО ДВАДЦЯТЬ ОДИН РІК. «ЧИЯСЬ МАТИ ТАК І НЕ ДОЧЕКАЛАСЯ СИНА», — ПОДУМАЛА Я, СЛУХАЮЧИ ЦЮ ЖІНКУ З ХЛОПЧИКОМ НА РУКАХ.

Питання потрібності й приналежності постає дуже гостро у людей, позбавлених волі. Більшість засуджених розуміють, що суспільство бачить у них, перш за все, злочинців, і усвідомлюють себе, як людей зі схожою долею. Між «ними» — ув'язненими, та «нами» — вільними, пролягає невидима межа. Така консолідація підтримує засуджених, додає їм душевної рівноваги. Разом із тим вона посилює відчуженість засуджених від суспільства, ускладнює подальшу їхню адаптацію до нормального життя. Дослідження показали, що практично всі вони ставляться до суспільства насторожено, а дехто навіть вороже. В той же час в суспільстві існує стереотип щодо людей, які були позбавлені волі. Їх вважають другосортними, ба навіть небезпечними.

Постає запитання: яке завдання виправних установ —

змусити відчувати засудженого весь тягар зла, яке він скоїв, чи дати можливість переосмислити й збагнути наслідки свого вчинку? Позбавлення волі, як таке, важке випробування для людини, тому що вона автоматично опиняється поза суспільством. Коли ж повертається до нього, то наштовхується на відчуження й неприязнь. Більшість людей з «темним минулим» не знаходять роботи, родина відмовляється від них і зрештою вони опиняються на вулиці. Психологічні проблеми (часто колишні в'язні не вірять у власні сили, мають занижену самооцінку, страждають різноманітними фобіями та маніями) спонукають до нових злочинів.

Роль церкви у ресоціалізації і духовній підтримці в'язнів під час відбування покарання вельми значна. Церква ще з часів Київської Русі була наймогутнішим соціальним інститутом, який опікувався

засудженими. До 1917 року у кожній в'язниці на території України «під Москвою» був штатний священник, який крім іншого займався й соціальною допомогою засудженим. Духовенство брало активну участь у роботі «В'язничних комітетів», до складу яких входили також представники громадськості. Завдання цих неурядових організацій полягало в залученні благодійників до соціальної допомоги ув'язненим, перевірці та полегшенні умов їхнього утримання. На жаль, після 1917 року цю соціальну роботу Церкви із засудженими припинили, а відновили тільки на початку 1990-х років. На території західної України наші священники провадили роботу в тюрмах аж до 1944 року.

Панування комуністичних режимів суттєво девальвувало соціальну місію релігійних організацій, оскільки останні фактично опинилися за межами одержавленого суспільного простору. Відновлення Україною державного суверенітету започаткувало нову віху в історії соціального служіння конфесій. Церква та релігійні організації отримали можливість стати не декларованими, а реальними суб'єктами суспільного життя. Їхні успіхи й досягнення на ниві виконання власних фундаментальних завдань сьогодні – очевидний беззаперечний факт.

На сьогоднішні в установах виконання покарань і слідчих ізоляторах кримінально-виконавчої служби духовно-просвітницьку роботу із засудженими проводять 1910 священнослужителів, які є представниками 103 релігійних конфесій, організацій та церков, офіційно зареєстрованих в Україні. Станом на 1 лютого 2009 року у 32 діючих слідчих ізоляторах утримувалися 34 447 осіб. У 139 виправних колоніях відбувають покарання 109 649 осіб (із них — 5 554 жінок).

Як виглядає соціальна робота Української Греко-Католицької Церкви у місцях позбавлення волі? Своє душпастирське служіння Церква почала ще 1990 року. Священники відвідували ув'язнених, служили Літургії, сповідали. 21 серпня 2001 року 12 християнських Церков і деномінацій заснували Українську міжконфесійну християнську місію «Духовна та благодійна опіка у місцях позбавлення волі». Згодом, коли праця почала давати свої плоди, держава, оцінивши діяльність тюремних капеланів, вирішила оформити свої сто-

сунки з Церквою шляхом угоди про співпрацю між департаментом з виконання покарань та традиційними церквами: Українською Греко-Католицькою та Православною обох Патріархів. Це відбулося 2 квітня 2007 року. Також підписали угоду між Місією і Держдепартаментом 7 червня 2007 року.

Розуміючи потребу в кваліфікованій підготовці кадрів, душпастир і волонтери беруть участь у різних навчаннях і конференціях, починаючи з 2001 року. 9 червня 2007 року священники УГКЦ були учасниками конференції «Роль християнства у духовному відродженні та соціальній праці в Україні». На конференції розглядали три взаємопов'язані напрямки служіння: проповідь Євангелії в тюрмах, реабілітація нарко- й алкозалежних, служіння дітям вулиці та сиротам.

У Римі 12 вересня 2007 відбувся XII Світовий конгрес Міжнародної католицької комісії душпастирства у тюрмах (ICPPC), на якому пленарна асамблея схвалила рішення Синоду єпископів Українського Греко-Католицької Церкви України приєднатися до всесвітньої спільної католицького тюремного служіння.

У листопаді 2007 року відбувся перший семінар капеланів УГКЦ. З благословення голови відділу душпастирства у силових структурах пресвященного владика Михаїла Колтуна. Цей навчальний захід став початком програми здобуття належного рівня компетентності, якого вимагає держдепартамент від капеланів, які постійно служать у колоніях і тюрмах. У результаті навчання душпастирської та пенітенціарної психології і педагогіки учасники тренінгу довідалися про причини девіантної поведінки та суспільної психопатології, про обставини ув'язнення та їх вплив на особу.

21 квітня 2009 року пенітенціарне душпастирство УГКЦ влаштувало в Сокальській ВК Великодню евангелізаційну зустріч. Серед запрошених була також група евангелізації засуджених Римо-Католицької Церкви в Україні, яку очолює Митрополит Львівський Мечислав Мокшицький. Він та священники УГКЦ Василь Білецький та Ігор Цар відвідали засуджених до довічного позбавлення волі, що утримуються в ділянці максимального рівня безпеки.

Під патронатом Глави Української Греко-Католицької Церкви Блаженнішого Любомира Гузара 19 серпня 2009

року розпочалася виставка об'єднаного та декоративно-прикладного мистецтва в'язнів. «Важливість сьогоднішнього дійства полягає у певному обміні сигналами через мистецтво. У картинах цих ув'язнених представлено їхнє бачення світу. Воно говорить про спрямування їхніх душ до світла, про їхнє відчуття людської гідності. У цьому ми маємо підтримувати наших співгромадян», – сказав Патріарх Любомир на церемонії відкриття.

За посередництвом Державної кримінально-виконавчої служби України на виставку вже передано 148 творів від 142 авторів із пенітенціарних установ усіх областей України. З представлених робіт на виставці, 15 – авторства жінок, 12 – неповнолітніх. Експозиція «Преображення Господньою любов'ю» у виставковому залі храму Святого Василя Великого в Києві тривала до середини вересня 2009 року, а потім має бути представлена у Львові, Донецьку та кількох інших містах України. Проте вже у день відкриття завершився національний відбір 50 найкращих творів на Міжнародний конкурс, організований товариством «Мистецтво і в'язниця» у Берлінській галереї «MAGNIFICAT». Незабаром ці та інші твори відправлять до Німеччини. Тема конкурсу «Очима інших» має допомогти належно сприймати людей, які опинилися немов на узбіччі суспільства: ув'язнених, безпритульних та неповносправних. Кошти, отримані від конкурсу, підуть на підтримку проекту ресоціалізації у в'язниці Ля Пікота в Боготі (Колумбія) і в жіночій в'язниці у Чернігові (Україна).

«Тут є дві церкви: греко-католицька й православна, – розповідає Максим, засуджений до 5 років позбавлення волі, – у середньому 30-50 людей у кожній з церков. Хоча більшість ходять туди, щоб щось «випросити», тут це звична річ. Якщо говорити чи потрібні і в таких установах церкви, то скажу, що так, бо завдяки церкві тут відновлюється рівновага добра й зла. Саме в таких місцях є велика концентрація негативу, яка впливає на всіх, а церква допомагає задуматися людям над своїм минулим життям і думати позитивно про майбутнє. Хоча... священникам тут, напевно, важко, бо все, що вони приносять як допомогу, купують, зазвичай, за свої кошти.

Я знаю і те, що після звільнення декому вдається по-

справжньому почати нове життя. Вони стають хорошими християнами. І навіть концерти чи вистави, які організовують священники для засуджених, несуть собі не лише Слово Боже, але й багато позитивних емоцій та енергетики. Хоч я і критикую людей, які ходять до церкви, а після Літургії матюкаються, але вони хоча б на короткий час перестають бути сірою масою і перебувають у просвітленні.

Священники приносять суди релігійну літературу і, чесно кажучи, її розбирають миттєво. Це, напевно, єдине, що засуджені не міняють на чай або цигарки. Думаю, що у стінах за колючим дротом священники роблять дуже багато для засуджених. Я не маю на увазі паску й писанки, чи дарунки на свято Миколая. Я говорю про дари духовні, які значно важливіші за матеріальні, хоча й матеріальні теж важливі, бо створюють свято в цих стінах. Ще священники тут дають шлюб і це дуже великий дар. Можливо, було б добре, якби священники приходили до нас не один раз у тиждень, а частіше».

Але багато ще всього потрібно робити. Майже не проводиться робота з ресоціалізації колишніх в'язнів. Діяльність реабілітаційних центрів значно би знизила повторність злочинів, забезпечила би плавне влиття в соціум. Бо коли за спиною арештантів нарешті зачиняються тюремні двері, далеко не завжди відчиняються нові — у суспільство. Хто мав справу з системою соціальної адаптації колишніх ув'язнених у нашій країні, знає, що стукують ці люди найчастіше марно. «Ми там нікому не потрібні», — кажуть багато з тих, хто вийшли на волю, і мають на увазі не лише сім'ю та друзів, контакт із якими втратили за час відбування покарання. Також не розвинена робота з сім'ями засуджених, які часто чують осуд і зневагу від рідних, знайомих.

Пригадуються слова відомого сучасного богослова й священника Гліба Калєди: «Наші в'язниці, наші табори, наші засуджені завжди залишаються з нами, як наші рани, що кровоточать і гнояться. І нам їх лікувати».

Любов Лучкевич,
м. Львів
Ілюстрація
Богдани Давидюк

цыгане, многие ассимилировались, но мало кто решится сказать вслух, кем он является по национальности.

Паоло знает цыганский язык, «романы чиб», а его друг Сандро, который тоже учит цыганских детей, составил первый в Италии словарь этого языка. В ходе беседы мы рассказываем Паоло о том, как живут цыгане в России. Он не удивляется – все то же самое есть и в Риме: и нищета, и торговля наркотиками, и воровство. «Если человек не может нормально работать, ему надо как-то выкручиваться. Это в любой стране так. Понятно, что воровать нехорошо, но также понятно, что многим приходится воровать... Это замкнутый круг. Все люди разные, цыгане тоже разные, кто-то ворует, а кто-то нет. Я знаком с одним цыганом, который подметал дорожку у своего дома – двести метров вперед, двести метров назад. Я не знаю ни одного итальянца, который бы так делал. Когда я выхожу из своего университета, часто встречаю одну цыганку, с которой дружу, – она там просит милостыню, и мы всегда обнимаемся. А остальные студенты, видя это, думают, что я сумасшедший!»

В Италии очень много нелегалов, и найти работу, особенно если ты цыган, трудно. Одна из основных возможностей помочь человеку в таких условиях – дать хорошее образование. Здесь действует закон, по которому каждый ребенок, живущий на территории страны, обязан ходить в школу. Многие цыгане хотят, чтобы их дети получили образование, но с этим всегда большие проблемы. Школы не хотят брать много неблагополучных детей, тем более цыган. Получается, что в каждый класс попадает по одному или по два цыганенка. Когда они приходят учиться, еще не умея ни читать, ни писать, ни говорить по-итальянски, бедно одетые и порой грязные, в первые же дни они встречают такое презрительное отношение к себе со стороны учеников и учителей, что больше не хотят возвращаться в школу. Чтобы поддержать таких детей и были придуманы Школы Мира: сюда приходят и малыши детсадовского возраста, и школьники до двенадцати лет, здесь учат итальянскому, помогают делать домашнее задание и налаживать общение с детьми, живущими в этом районе, с их собственными одноклассниками. Потом эти дети поступают в училища или даже университеты и получают возможность работать.

Вначале Паоло везет нас туда, где располагается его Школа Мира. Это самый бедный район Рима, жилье здесь государственное, дома серые: «Бедности нельзя быть яркой». Во дворе одного из таких домов стоит заброшенное здание с подземным гаражом. Власти изначально хотели открыть в нем магазин, но не открыли. Тогда община Sant'Egidio заняла часть помещения под школу – отремонтировала и пригласила всех желающих: при входе красуется надпись «Добро пожаловать!» В этой Школе собираются по шесть-семь человек воспитателей-добровольцев, в основном им меньше тридцати, у каждого есть свое собственное занятие помимо детей: кто священник, кто композитор, кто переводчик, кто врач, а кто-то временно не работает. Сюда эти люди приезжают два раза в неделю на своих машинах, чтобы потом отправиться в табор, забрать с собой полсот-

В Риме – около тридцати Школ Мира, организованных общиной Sant'Egidio. В них учатся и просто вместе проводят время дети беженцев, эмигрантов и обычных римлян. Мы, участники московского движения «Друзья на улице», побывали в одной из таких школ, где большинство детей – цыгане.

Паоло везет нас на восточную окраину Рима. Паоло, обаятельный кудрявый итальянец, прекрасно говорит по-английски. Ему еще нет тридцати, и он католический священник. Пока мы едем, количество этажей в домах все увеличивается, районы становят-

ся все однообразней – чем ближе к окраине, тем беднее жизнь. Паоло рассказывает нам о цыганах, которых мы сегодня увидим, о том, как им живется в Риме.

– У нас около восьми тысяч цыган. Может, их не так много, как бездомных, но они всегда заметны. В Италии их презирают, «цыган», «цыганка» – это ругательные слова. В Риме им запрещено появляться вечером после определенного часа и ночевать на улицах. Те, кого мы сегодня увидим, появились здесь пару десятков лет назад. Это, в основном, беженцы, они пришли из Югославии, из Румынии. У нас и до этого были

ни детишек и привезти в Школу. Разгрузившись (мы привезли с собой учебники для сегодняшнего урока), мы едем к цыганам.

Цыгане живут под Римом в десяти таборах, вне черты города, примерно по семьсот человек в каждом поселении. Власть держат эти поселения под контролем и могут по своему усмотрению переселять семьи из одного табора в другой. Большинство таборов состоит из деревянных бараков, где нет ни отопления, ни воды. Накануне нашего приезда в Рим, в одном из таких поселений произошел пожар, погибли люди, в том числе Саша и Лиля, юноша и девушка, которые когда-то учились в одной из Школ Мира, а когда подросли, поженились и сами продолжили помогать детям в своем таборе.

Место, куда едем мы, – единственное поселение, где деревянные бараки заменили маленькими жестяными домиками, которые, однако же, не укрепили бетонным основанием – крысы перегрызли шланги с водопроводом, так что вода течет прямо на землю. Вокруг табора железная решетка, ворота, по эту сторону ворот – автостоянка, на ней стоят машины: от стареньких развалюх до «шикарных» мерседесов, в машинах копаются довольные цыганские мужчины. Первый дом при входе в табор имеет табличку «Полиция», но полицейских здесь никогда не бывает. Мы проходим по единственной длинной улице, справа и слева – домики, у каждого свой номер. В центре огромный шатер, построенный для проведения свадеб, в дальнем углу которого – одинокая группка мужчин, жгут костры и общаются друг с другом. Женщины стоят отдельно, у домиков, что-то готовят, разговаривают. Одеты, в основном, европейски, только старшее поколение носит традиционные юбки и платки.

Сразу видно, что Паоло здесь – свой. Взрослые приветствуют его, а из домов выскакивают дети с ранцами, и в конце нашей прогулки Паоло оказывается окруженным галдящей толпой. Дети спрашивают, кто мы такие, Паоло объясняет, что мы из России, из Москвы. Дети страшно

удивляются, пытаются с нами заговорить, но мы не знаем ни цыганского, ни итальянского, а они почти не знают ни английского (кто-то только начал учить его в школе), ни, тем более, русского. Но это не мешает им задавать нам вопросы, тянуть за руку, что-то показывать и рассказывать. Многие из них сироты, объясняет Паоло, у кого-то родители в тюрьме, кто-то просто не получает внимания в семье, и им очень важно, когда их просто обнимают, берут за руку или просто слушают.

Толпа ребятишек рассаживается по машинам. С нами едут как минимум семь человек детей, на переднем сидении рядом с Паоло – двое. Они шумят, шутят, включают-выключают радио. Паоло сердится, потом смеется. Мы медленно продвигаемся в пробке по узкому загородному шоссе. В свете фар кажется, что Паоло – глава большой семьи, которая выбралась на пикник и теперь возвращается домой, нет, скорее, что мы все – герои какой-нибудь детской книжки, вроде «Папа, мама, бабушка, восемь детей и грузовик». Вдруг дети обращаются к Паоло с каким-то вопросом, он отвечает им «bother». Все затихают и один из мальчиков очень серьезно спрашивает у нас на ломаном английском: «Do we bother you?» («Мы вам мешаем?») Мы отвечаем: «No, not at all!» («Совсем нет!»). Они довольны, шум продолжается. При въезде в город, Паоло пригибает голову одной из девочек, которая сидит на первом сидении, – чтобы не оштрафовали.

В Школе сегодня готовятся к празднику (у девятилетней Сары сегодня день рождения) и учатся писать письма по-итальянски. Я помогаю мальчику по имени Брендон («Боюсь, что его так зовут из-за сериала, знаете – «Бeverли-Хиллз»). А в соседнем таборе живут Шумахер, Вольво и Сейлормун, – ухмыляется Паоло).

Брендону лет семь – он сам меня выбрал, посадил рядом, и теперь мы изучаем его письмо. Брендон водит пальцем по строчкам, читает по слогам, я его поправляю, хотя понятия не имею, о чем идет речь. Потом вместе рисуем картинку – слева

ярмарочные ряды, справа больница. Брендону нужно нарисовать эту картинку, чтобы продать на специальной ярмарке, которую устраивают дети из Школ мира. Доходы от нее пойдут на строительство больницы в Африке – здесь дети учатся помогать другим, тем, кто еще беднее. Это – один из главных принципов Школ. Сюда же пришли и маленькие итальянцы из района, одна из девочек-итальянок написала открытку имениннице. Местный полицейский с гордостью приводит своих детей в эту школу и признается, его коллеги думают, что он ненормальный, раз позволяет своим детям общаться с цыганами. Мимо с шумом проносятся две девочки из Нигерии. Они прекрасно знают английский, но стесняются этого и все говорят, что приехали из США, а не из Африки.

Самые маленькие занимаются отдельно. У каждого своя проблема. Вот девочки-погодки: одна уже хорошо пишет, а другая только пробует читать, потому что пошла в школу совсем недавно. Маленькую цыганку с огромными глазами и тугими черными косами зовут Эсмеральда, как в романе «Собор Парижской Богоматери». Ее часто дразнят в школе: «Цыганка!», и Даниелла, одна из воспитательниц, старается объяснить ей, что здесь нечего стыдиться. «Это правда, она цыганка, так же как я итальянка, а вы русские. Эту правду нужно уважать и воспринимать спокойно».

«Когда они растут все вместе, с детского сада, – говорит мне одна из итальянских мам, – они уже не могут ненавидеть другого просто потому, что он отличается от них. Они научаются понимать это здесь. У наших детей в Школах есть даже свое движение, оно называется «Страна радуги», потому что они как цвета радуги – разные, но все равно рядом». Наверное, это самое ценное здесь, ведь Школа Мира – это не очередное маленькое гетто, не табор, окруженный решеткой, а просто попытка детей и взрослых объединиться и вырасти вместе.

Саша Осина,
Москва - Рим

УКРАЇНА

Звичайно, найцікавіше в кожній країні – це її люди. Цілий рік з 2005 до 2006 я жила в Україні в маленькому містечку Артемівську на Донбасі як учасник Європейської волонтерської служби.

Відтоді я приїжджала в Україну кілька разів і люди дивували мене кожного разу. Моє улюблене перше запитання у таксі чи на вулиці: «Ви – німка? То як там в Німеччині? Краще?» Я завжди намагаюся запитати: «Що Ви маєте на увазі, кажучи «краще»? І тут відповіді бувають різними. «Кращі люди, вищі зарплати, чистіші вулиці, розвинена промисловість». Вони справді так думають про Німеччину?

Важко описати країну п'ятьма словами, які й то переважно стосуються погоди. Більше дощів, менше снігу, хоча і це не завжди правда. Але в Німеччині все має бути добре, а в Україні – ні. Розмови про економічний розвиток та соціальний добро-

бут можуть зайняти надто багато часу. Я би хотіла говорити про людей. Без сумніву, є українці, які пишуться своєю країною і радо про неї розповідають. Але іноді здається, що люди вірять в те, що в українців щось погане і небезпечно мусить бути на думці. «Не спілкуйся з незнайомцями, вони можуть щось тобі задіяти» - моє улюблене застереження щодо українських людей, висловлене трьома молодими хлопцями в Києві. Я сиділа біля Софіївського собору, їла цукерки і намагалася зав'язати з ними розмову. «Але ж ви теж для мене незнайомці» - кажу їм. «Так, але ми хороші люди».

В Україні складна історія, шахраї-таксисти у Сімферополі, але без сумніву, там живуть приємні люди.

Жасмін Шонер,
м. Штуттгарт

тот же Снежок, если

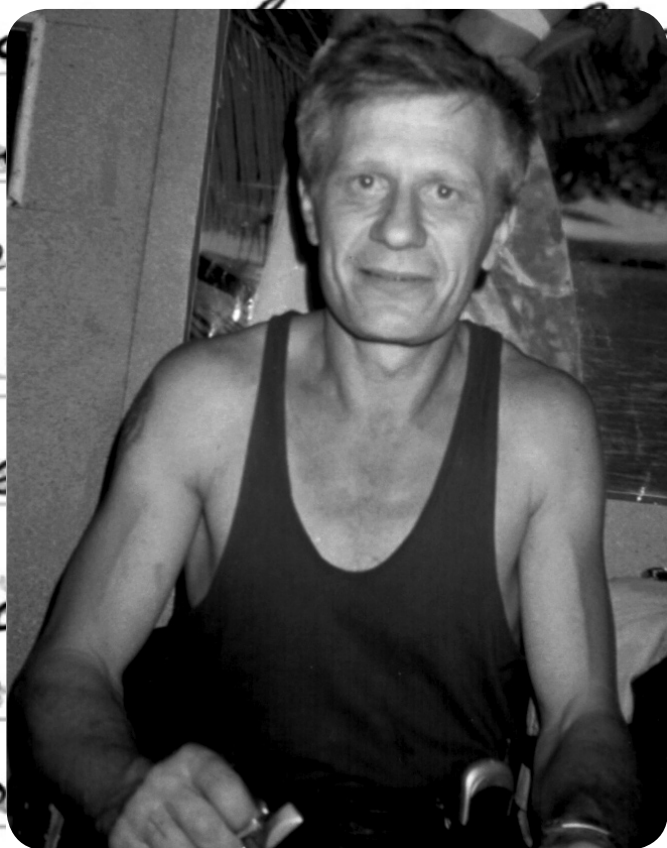
КРЕСТ
НЕБА

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

СЕРГІЙ БІЛИЧЕНКО з ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ЖИВ НА ВУЛИЦІ 12 РОКІВ, ПОЧИНАЮЧИ З ТИХ ЧАСІВ, КОЛИ ІСНУВАВ ТАК ЗВАНИЙ «101 КІЛОМЕТР». ПРОТЕ, БЕЗДОМНИМ ЙОГО ВАЖКО БУЛО НАЗВАТИ. НАВІТЬ БІЛЬШЕ – НІХТО НЕ ВІРИВ, ЩО ВІН БЕЗДОМНИЙ. ЗАВЖДИ АКУРАТНИЙ, ТВЕРЕЗИЙ, ПРАЦЬОВИТИЙ, ВІН НЕ ВІДПОВІДАВ ЗАГАЛЬНОПРИЙНЯТОМУ СТЕРЕОТИПУ БЕЗДОМНОГО. ПРО НЬОГО ПИСАЛИ І ПИШУТЬ БАГАТО МІСЦЕВИХ ДНІПРОПЕТРОВСЬКИХ ГАЗЕТ, ЖІНКИ ПРОПОНУЮТЬ ЙОМУ ОДРУЖИТИСЯ, ТЕЛЕБАЧЕННЯ ЗАПРОШУЄ НА РІЗНОМАНІТНІ ПРОГРАМИ. З СЕРГІЄМ МИ ПОЗНАЙОМИЛИСЯ НА ПРОГРАМІ «НАРОДНИЙ СУД» НА «ІНТЕРІ». НАС ЯК ВІДПОВІДАЧІВ ВИКЛИКАВ НА СУД МЕШКАНЕЦЬ БУДИНКУ, В ПІДВАЛІ ЯКОГО ЖИВ СЕРГІЙ. СПРАВУ МИ ВИГРАЛИ, А ВЖЕ ОПІСЛЯ ВІН ПОГОДИВСЯ ПОДІЛИТИСЯ СВОЇМИ ДУМКАМИ З «ПРОСТО НЕБА». ПЕРШИЙ ЙОГО ЛИСТ БУВ НАДРУКОВАНИЙ В БЕРЕЗНЕВОМУ ВИПУСКУ. НЕЩОДАВНО МИ ОТРИМАЛИ ДРУГИЙ ЛИСТ ВІД СЕРГІЯ.

Мар'яна Соха

18

или найти работу. Ну и, конечно, наблюдаю, как работает церковь, как зарабатывают попы, чем торгуют и кто. Ребята – это бизнес, самый натуральный и религия тут уже побоку, как вспомогательный эффект. Не удивлюсь, если скоро в церквях начнут торговать трусами, косметикой и прочим китайским ширпотребом. Ну, это своя мафия и бомжам от этого только часть милостыни перепадает.

Что-то Снежок не туда полез, лучше расскажу о другом, предостерегу опытом из своей жизни. Каждый бомж так или иначе обязательно сталкивается с мусорами. Вообще-то мы их должны называть милицией и милиционерами, но после того, как бомж побывает в их заведении, испытывает на себе их «ласку с заботой», назвать мусора милиционером как-то язык не поворачивается. С самого начала своей бомжовской карьеры у меня выработалась такая привычка – зайдя во двор, прежде чем подойти к мусорным бакам, я очень внимательно осматриваю весь двор, машину, подъезды и даже окна. Это не игра в шпионов, хотя я стараюсь на будущее запомнить номера машин и весь двор, на то есть своя причина. Однажды зашел я во двор, как обычно, проверил баки, побродил по двору в поисках бутылок, заметив открытый подвал, спустился и туда, вдруг будет еще одно место для ночевки. Обследовал подвал, хотел было выбраться наружу, но пришлось затаиться – к мусорному баку подкралась машина, и из нее вышел мусор. Я их даже в гражданской одежде сходу определяю каким-то внутренним чутьем, интуицией. Вот и сейчас что-то не понравилось мне, как этот мужик новенький пакет поставил в мусорный бак. Да еще не уехал, а только отъехал от бака и остался сидеть в машине, и в машине он, по-моему, был не один. Опытный бомж, какой и я сейчас, сразу бы понял что происходит, но я тогда только оказался на улице. Решил подождать и посмотреть, что из этого выйдет. Проходит немного времени, заходит во двор еще один бомж. Утро, бедолага еще не опохмелился и поэтому весь мир вокруг сузился в один поисковый луч. Сразу к баку, ухватил пакет, сунул туда руку. Из машины вылезло аж трое, грамотно перекрыли выход из двора, не спеша направились к бомжу. Бедолага все понял, аккуратно поставил пакет на землю и обреченно втянул голову в плечи. Протокол был составлен заранее, только впиши фамилию, бомжа увезли. Мусорам надо было что-то на кого-то списать, а такой вот способ – самый легкий. И мусора премию получили и бомж крышу над головой. Таких случаев было много, много и строк получили. Это ж как мусора свою базу данных замусоривают? Ну, как таких назвать милиционерами? Отношение к бомжам везде одинаковое. Еще случай из бом-

Привет, ребята!
Это все тот же Снежок, если еще не надоел. Спасибо за журналы, внимательно прочитал, вот только не понял определение в одной из статей – «Бомж – Бог». Если это так, то я б этом мире такого натворил бы... Но это нереально, мы находимся в самом низу общества, а Бог – в самом верху. Между нами уж слишком много слов общества, непреодолимое расстояние, которое никакими молитвами не преодолеть. И радуется только одно – убиений и замученный долей Бомж попадет обязательно в рай... Наверное. Вообще-то Бог и современная церковь (религия) – абсолютно разные понятия. Я от природы очень наблюдательный человек и частенько кручусь возле церкви. Не от того, что истинно верующий, возле церквей можно встретить знакомых бомжей, получить информацию

жовской жизни. Ночевал в сквере бомж Папа из новичков. Только освободился и сразу на улице оказался. Может никто не объяснил, что бомжу нельзя ночевать на открытом месте, может, заснул там, где водка свалила – неизвестно. Шестеро парней наткнулись на спящего, решили поразмяться, кулаки почесать. Только начали и сразу ЧП – бомж тоже оказался не подарком – 14 лет в зоне школу проходил. В общем – у одного из парней из живота острая ветка торчит, второй тоже дырку в животе руками закрывает. Тут уж ничего не поделаешь – надо «скорую» вызывать, а там и мусора подъехали. Надо же как-то объяснить, чего это вдруг ветка парням в живот попала. Вот они и объяснили, что на них бомж напал. Первым Папа начал хохотать, потом и мусора заржали. Шестеро здоровенных парней и щупленький, полупьяный Папа? А вот, как Вы думаете, что реши судья? Мальчики пострадавшими стали, а Папа опять на зону вернулся. Папа все сделал правильно, не пырнул он парней – забил бы насмерть, а так – жив остался. И я считаю, что если каждый избиваемый бомж своим мучителям по дырке в животе оставит – банды малолеток не трогали бы бомжей. За такое можно и в зону прогуляться. Ребята, а ведь на бомжах наши чиновники тоже наживаются! В Днепропетровске собираются открыть второй приют для бездомных. И вот смотрю я по телевизору, как какой-то чиновник отчитывается. Они, мол, уже вложили в выделенный дом 400 тысяч гривен, надо еще. Я-то был в том районе, а в доме даже ночевал, пока был заброшен – бывший детский садик. Дай, думаю, схожу, посмотрю, что там за хоромы нам строят, вернее ремонтируют. Сходил, все посмотрел и очень удивился. В ремонтах домов я неплохо разбираюсь – есть опыт. Там на ремонт потрачено тысяч двадцать и то – со скрипом. А где ж тогда остальные? За такие деньги половина бомжей города могут жить в тепле и сыты, разве не так? А тут они исчезли, т. е. – «сухнули в ремонт». И такое бывает. Я в школе работаю и у нас один кабинет депутату выделен, людей он принимает. Поймал момент, когда нет людей и зарулил со своим предложением посоветоваться. Так и так, знаю способ как город от листвы избавить и топливо делать. Мне бы только заводик построить, а работать будут сами бомжи – им с мусором работать привычнее. Дело очень прибыльное, сами зарабатывают и всех бомжей города накормим. Депутат улыбнулся и все подробно растолковал: даже если я достану деньги, построю заводик – работать на бомжей не смогу. На шею сразу сядет несколько чиновников – нахлебников, найдут способы и в лучшем случае у меня останется от прибыли процентов 20. Больше я строить такое предприятия не хочу, кормить бомжей – пожалуйста, но кормить власть имущих...

Потерял я, ребята, и друга своего – Профессора. В конце зимы нашли его уже холодного. Лобои на теле были, а отчего умер – неизвестно. Встретил его, так называемого сына, который Профессора из собственного дома выгнал – ничего не знает, а значит, похоронили в общей могиле, сэкономил сынок на похоронах. Я ж теперь, вроде как, и не бомж. Устроился на работу аж за двоих, снял какое-никакое, а жилье, еще ночью сторожу дом крутой, где крыша из медной жести и сантехника позолоченная. По мусорным бакам пробегаюсь скорее по привычке, кошки харчей подсобрать и шмотки поискать – отвык в магазинах скупляться. Ну, скажу Вам, ребята, нормальная жизнь – не сахар. Бомжуя, я имел кучу времени и сто дорог, захотел – сплю, захотел – работаю или по городу хожу. Никуда не спешил и ни за что не переживал. Но сейчас... Некогда вгору глянуть, с одной работы на другую. Надо заработать на оплату жилья, на питания. Одеваться тоже надо поприличнее, бриться, мыться, думать о будущем. Нет-нет, да и потянет плюнуть на все и вернуться на улицу, а вспомню банды малолеток, мусорные заморочки, холод и подвальных крыс – вроде, как и не хочется. Работу найти не сложно, сейчас только ленивый без работы «мается». Самое сложное – жилье и документы.

Поначалу я столько насиделся возле кабинетов чиновников – аж тошнит. Пришел восстанавливать паспорт, а меня в «клоповник» до выяснения личности. Потом штраф, это мне – бомжу. Ладно, работа есть – штраф заплатил. Но даже после восстановления паспорт мне не дают – прописки нет. Месяц, два походил – надоело. Оказывается, можно и по-другому – с помощью денег. Сунул там, сунул здесь – вот и паспорт есть. С жильем еще хуже: бомжа, даже бывшего, никто на квартиру брать не хочет. И не в том дело, что не заплачу, просто слово бомж – уже настораживает. Квартиру я, естественно, снять не в состоянии, а комната с хозяйкой. Бомж ведь чем-то сродни животному. Испуг в глазах хозяйки, разные отговорки. Не пьющий бомж – это как живой динозавр, может и есть, но что-то не вериться. Сдать комнату может только алкаш и то – в надежде засидеть работающего собутельника – спонсора. Сойтись с женщиной? Пробовал. Жить в квартире женщины – то еще испытание, так называемые «приимы». Если обычный мужчина при конфликте (а в семье всякое случается) может еще высказать свою точку зрения, «покачать права», то бомж в такой «семье» живет с постоянной оглядкой на дверь – при малейшем конфликте можно запросто опять оказаться на улице. И даже просто без объяснения причин – пошел вон... и вся любовь. Какой бы мастер золотой не был – ты бомж, а это звание, нет-нет, да и напомним тебе, что ты здесь никто. Я как-то дал объявление в газету, но женщину искал не молодую и даже не своего возраста, а пожилую – решил, что просто буду помогать как смогу, а там видно будет, как жизнь сложится, но искал с Днепропетровска. И как посыпались звонки со всей Украины, с России и даже из Бельгии звонили. Заметьте – ни одного звонка от пожилой, все от 16 и до 50. Одна даже прямо заявила, что ее «жаба давит», она молодая и даже бомжу не нужна. Я ведь честно указал в объявлении, что бомж. Объявления вышло давно, а звонят до сих пор не переставая. Вот так, не пьющий и работающий, даже бомж – все нужен. Было несколько и опасных звонков. Готовы, мол, предоставить работу, жилье и хорошие условия. Ну да в рабстве я уже был и не один раз – знаю даже, как рабовладельцы с людьми нашего сорта разговаривают, один-два вопроса и все ясно. Ни для кого не секрет, что в наше время и такое бывает. Сами рабовладельцы редко сами добывают себе рабов. Обычно поставщиками являются те же мусора, которые их и «крышуют» рабовладельца. Без их поддержки такое «предприятие» просто не может существовать. Я как-то совершил большую глупость. После выхода моей статьи в газете и журнале позвонили мне с телевидения (СТБ). Встретились, поговорили и я, дурак, проговорился, что знаю в городе такого рабовладельца. Прицепились – покажи. Показал на свою голову и слепили они передачу, а мое лицо – на весь экран. Потом был открыт охотничий сезон, а я – качестве дичи. Хорошо что вовремя успел уйти из своей берлоги, до сих пор по городу хожу с оглядкой. Журналистам надо слепить чернуху, а что потом будет с бомжом – наплевать, он же бомж – выживет как-нибудь, а не выживет – судьба уличная, а не выживет судьба уличная, всякое случается. Рабовладельца я этого недавно видел (бывший мусор, кстати) – как с гуся вода. Как держал рабов, так и держит, только место их содержания сменил.

Такие вот дела. Писать больше нечего, был бомжом – все было интересно, многое видел. Стал обычным работающей – скучная рутинная вокруг, как пустыня.

С уважением, Сергей Снежок,
г. Днепропетровск
Мои телефоны: 095 0600547
096 4390304

ФОТО РОСТИСЛАВА ШПУКА

БЕЗ ДОМУ ТА НАПАМ'ЯТЬ

**«ПРОСТУЮЧИ
МАЛЕНЬКИМИ МІСТАМИ
ТА ЗАХИЩАЮЧИСЬ
ВІД ВСЬОГО,
МИ – ПРОСТО НЕБА»**

ЖОАН ВІНЬЙОЛІ

Натхнення та джерельну воду, ніби ту, що з грецького Парнасу, або ту, яка з раю сардів, треба йти шукати далеко від дому. Але у кожного оте «далеко від дому» знаходиться дуже глибоко всередині. Настільки глибоко, що опиняємося, як Вінйолі, просто

неба. Зовсім інша річ суспільне знання.

Тут вже існує певна ієрархія: провідниками у цьому є безпритульні провідисвіти, без роботи і без дороговказу. Деякі з них часто-густо пропадає п'яниці, але за цим видимим та відчутним сп'янінням ховається міцне ядро витримки й характеру. І цей характер є непохитним та надійним, тому що для них немає вже ніякого «нижче», щоб падати та й нічого втрачати. Тільки життя, ціна якому – гріш. Вони є джерелом раю роду людського. Вода отого їхнього злиденного життя

зрошує город мистецтва. Листя бурячиння, що там росте, дають кисень людству та їжу філософам. А те, що останні потім випорожняють, використовують розповсюдники та рекламісти аби витворити м'які ерзац-продукти ідей, які панують на ринку з його твердою аморальністю. І ті, хто йде на ринок, чи то купувати, красти аби просто подивитися чи може знайдеться попід ногою яка копійчина, мають просуватися поміж купами аморального мотлоху ідей, ніби продаючи через зарості ожини, у пошуку справжньої горини. О, ти, що йдеш на ринок! Либонь, якщо йтимеш туди з нашорошеними вухами і у мить, коли проходимеш двері, почуєш хрипіння жebraка, що промовляє до тебе якесь пророцтво, яке, може так статись, змінить твоє життя. І не скаже тобі се англійською, ні, якщо, звісно, не знаходишся десь на Ямайці або деінде, де розмовляють англійською. Навіть може сказати його тобі віршованою формою. І буде сказано саме тією формою вірша, яка в момент створення та вимовлення одразу розпадається і зрікається. Тому що

вірш такий чіткий і прозорий і так влучно направлений, що прикладається лише тут, зараз і до саме тої конкретної особи, якою є ти, проходячи дверима ринку. Безцільні заволоки, які не мають де приткнутись і що губити, життя яких не варте й гроша, є джерелом раю людства, тому що вони – наша найважливіша каменярня ідей і їх обґрунтування, кажу найважливіша тому, що видобувають їх одразу з первинного хаосу, який є чимось на кшталт різнокольорової постійно киплячої досить густої юшки і не зважаючи на те, що це лише кипляча юшка, вона є підґрунтям, на якому тримається психе чи людська душа, поміж іншим утримуючи на собі інші форми дійсності (душі тварин, течію річки, фази юпітера) та уявного (політичні сили, засоби масової інформації, ціни на житло). Я не кажу, що не буває помаранч без кісточок, кажу, що без кісточок не було б помаранч.

**Енрік Казасесс,
м. Барселона**

Переклад
Андрія Антоновського

ФЕСТИВАЛЬ БЕЗДОМНОГО МИСТЕЦТВА В ЦЕШИНІ (ПОЛЬША). 15-17 ЖОВТНЯ 2009. ВИД ЗЗАДУ

Це не був з'їзд бомжів, але співгосподарями фестивалю були саме бездомні. Всі вони де-факто зав'язали з бездомністю, їх забезпечили житлом, придбаним цешинським приватним Товариством Взаємодопомоги „BYĆ RAZEM” на мільйон, виділений Унією (Євросоюзом), тобто від бездомності залишився тільки документально-майновий компонент (небезпритульний вид євробездомності).

Мільйон євро для 50-тисячного Цешина – це немало, тому, окрім лікбезу (ліквідації бездомності) Товариство займається людьми: провадить масу соціальних і адаптаційних програм, від навчання дітей і організації мистецьких заходів, до утримання безкоштовної їдальні і створення виробництва (наразі відкрито велику пральню і столярний цех, розгорнуто ще декілька планів), де працюють в основному бездомні. Щоб отримати дах і роботу, їм потрібно абсолютно відректись від головного свого колишнього соратника і прабатька бездомності – алкоголю. Отримані взамін житла – це безкоштовні майже мотелі з ознаками комуні. Туди ж селили й гостей фестивалю з різних країн, оскільки на території Польщі вони теж бездомні.

Найменша доза спиртного є приводом для виселення, тобто може зруйнувати всю цю зовнішньо-внутрішню рівновагу будь-якого постійного мешканця. Щоб зрозуміти причину цієї крайньої строгості, треба зазирнути в його минуле. Тому фест оголосили зоною, звільненою від засобів «впливу на зміну свідомості», як було сказано на всіх афішах і «ульотках», тобто Фестивалем Тверезості.

А оскільки змінити нашу свідомість алкоголь не встані, а випивання для нас є лише видом оральної сублімації, то ми

змушені були взяти управління собою у власні руки і якось відгородити себе від поширення цього правила на нас, щоб не почувати себе утилітами антиалкогольного утилітаризму. А щоб не порушувати стрункість організації фесту – на пиво ми виходили за кордон, в ріднішу для пива Чехію (кордон між Чехією і Польщею весь час плутався під ногами, бо пролягає середмістям Цешина/Тешина і швидше нагадує давно зарослий шов від колишньої операції, а більшу його частину втоплено у місцевій річці).

Господарі дому з бездомних вийшли гостинні, охочі витиснути максимум з переадресованої їм від організаторів фесту можливості поселяти, годувати і скерувати гостей. Всі вони, без винятку, колишні алкоголіки: через інші двері в бездомність приходять, точніше виходять крайньо рідко, майже ніколи. Про алкоголь намагаються демонстративно не згадувати, як про покійника, – не можна поганювати, Достатньо, про зарубки на пам'ять у вигляді опіків, шрамів, нерухомих зон залишилися на їхніх тілах, часто – тілах зі зміщеними центрами ваги, як і їхні життя. Як всі люди, для яких тверезість є наслідком власних внутрішніх революцій або лікування, вони дещо втратили зовнішню словоохочість, про себе розповідають з педагогічною строгістю по відношенню до минулого, але найбільше виказують багатозначними поглядами, ніби мають якісь підконтрольні тільки їм знання, які породили скепсис навіть по відношенню до свободи. Вони її побоюються. Тобто вони мають свободу, але фасовану, з емульгаторами, її щодня завозять їм в якості консервованої їжі, яка не потребує приготування (такий собі педігріпал для людей, приправлений тубуйованими смаковими прикрасами). Але вони зна-

ють, що можна нічого не «ловити» і жити повноцінно і добре, все залежить від органів сприйняття і перегонки зовнішнього світу у внутрішній, і застосовуваного масштабу.

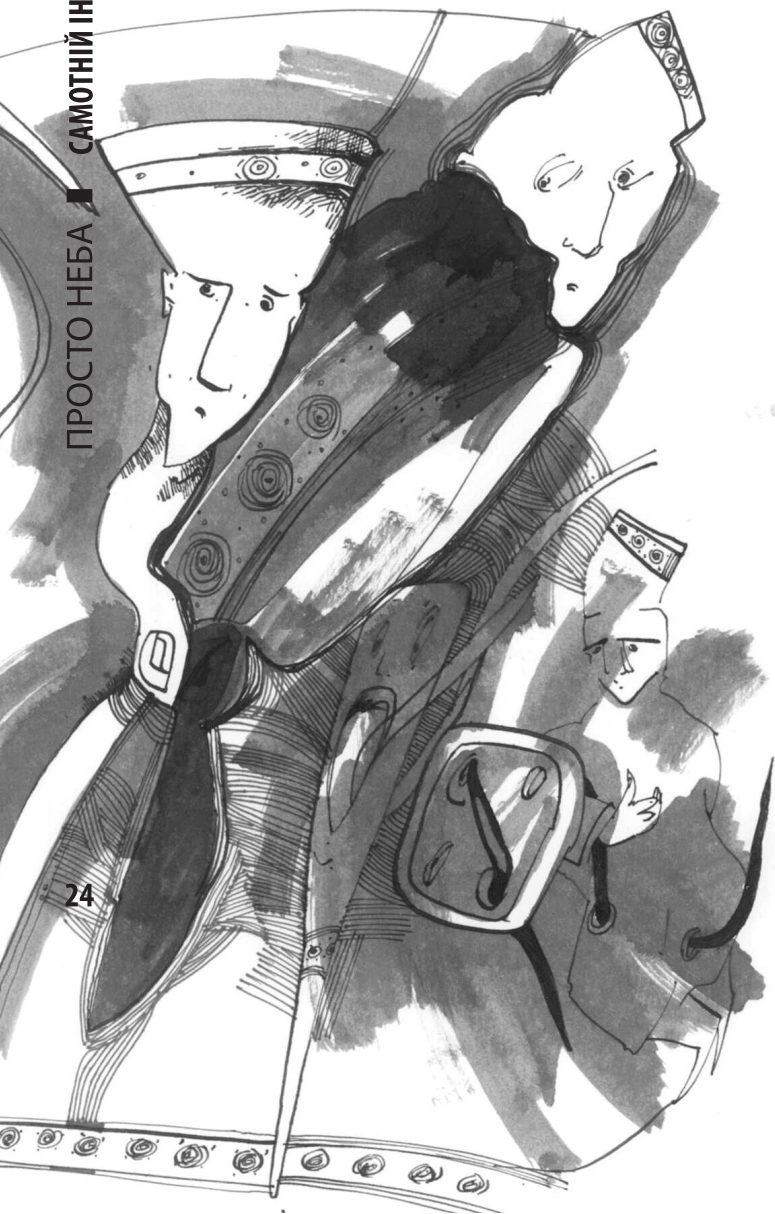
Кожен з них має окрему кімнату з телевизором, дехто – з комп'ютером, домагаються «проведення» інтернету. Вони бездомні офіційно. Тобто критерій бездомності тут по-європейськи занижено. Дехто з них вже отримував по декілька пропозицій власного житла, і бридливо відмахнувся, бо вважають, що це – домагання самотності. А відмовляти собі тут не заборонено ні в чому. Вони в більшості працюють і готові перепрацювати, тільки б бути разом, здійснюючи довготривалий ритуал синхронного старіння. Щовечора вони збираються разом за довгезелемним столом на спільну вечерю, життя перетворюється на безперервний самодіяльно-любительський серіал, і навряд чи хтось з них хотів би додивитись його до кінця. Їхня комуні тиха, виключно чоловіча. Якийсь час тут жили і жінки, все дуже швидко скандалізувалось, тепер жінок поселяють окремо. Ніби на підтвердження, в смачній столовці для безпритульних «роздавальниці» при нас влаштували не менш смачний показовий жіночий скандал прямо за прилавком.

Сам же фестиваль мало чим відрізнявся від звичних полімистецьких фестивалів (концерти, вистави, кіно, експозиції), тільки в імпрезах, пов'язаних з творами в'язнів, даунів або з життям бездомних було більше напруги, ніж звично.

А про головну імпрезу для себе я вже написав у цьому тексті.

Ростислав Шпук,
Цешин – Івано-Франківськ
Фото автора

САМОТНИЙ ІНОЗЕМЕЦЬ. ЖИТИ В УКРАЇНІ, НЕ БУДУЧИ УКРАЇНЦЕМ

Я ВИРІШИЛА ПОЖИТИ В УКРАЇНІ... НЕ ЗНАЮ ЧОМУ. ТАКА МОЯ ВОЛЯ – ВИРІШУВАТИ ДЕ ЖИТИ. СВОЇ КОРДОНИ Я ЗАВЖДИ НАМАГАЮСЯ ТРИМАТИ ВІДКРИТИМИ, ОСОБЛИВО ТІ, ЩО ДУХОВНІ. З ІНШОГО БОКУ, МИ ЗМУШЕНІ СПІЛКУВАТИСЯ З ДЕЯКИМИ ЛЮДЬМИ І ЦЕЙ ПРОЦЕС НЕ ТАКИЙ ВЖЕ Й ПРОСТИЙ. ЙОГО УСПІШНІСТЬ І ПОДАЛЬШЕ ПАРТНЕРСТВО ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ОБОХ СТОРІН.

У Польщі – країні, звідки я родом, я почала вивчати українську мову, бо думала, що тут це буде моєю найбільшою проблемою. Але як виявилось по приїзді, проблема не у знанні кількох слів чи граматичної структури речення – інколи люди просто не хочуть мене розуміти! Можливо це лише мені так здається, але польська і українська мови – дуже схожі, і доклавши зовсім небагато зусиль, носії цих споріднених мов можуть

порозумітися, якщо захочуть. На жаль, для багатьох людей це непосильний труд. Безліч разів, купуючи щось в магазині чи на ринку, в мене було відчуття, ніби люди закривають свої вуха і вдають, що нічого не розуміють, і навіть більше – поводяться відверто грубо. Вони кричать до мене: «Говоріть голосніше!», «Я нічого не розумію!», або «Теперішні студенти такі невиховані – навіть висловитися нормально не вміють». Що ж, залежить з якого боку ди-

витися хто вихований, а хто – ні. Я вибрала Львів як місто, де б я хотіла закінчити своє навчання. І я думала, що найкращим способом знайти своє місце тут – це пожити в гуртожитку. Як я помилялася?!

Літня пані відчинила двері до моєї кімнати і я побачила величезне помешкання з новими дерев'яними меблями та підлогою, чистим туалетом і ванною кімнатою. Вау! – було моє перше враження. Мене б ніколи не поселили у таку кімнату в польському гуртожитку.

Через деякий час я спілкувалася з одним студентом і він, на моє превелике здивування, розповів, що не кожен студент живе в таких умовах. На інших поверхах зазвичай немає окремої душевої чи навіть води в кранах. Кімнати не такі прибрані, а меблі тим паче не такі нові. Як таке можливо? – запитувала я себе. Але так воно є. Виявилось, що я живу на спеціальному поверсі (популярному другому поверсі) винятково для іноземців. Тільки на моєму поверсі так красиво і тільки тут за чистою сліdkують прибиральниці. Як таке може бути, що хтось – я не знаю хто – університетська адміністрація чи може хтось інший, робить таку різницю між студентами? В Польщі умови проживання в гуртожитках теж бувають різними, але вони однакові для іноземців та місцевих студентів. ОК, але є ще й інша проблема – старші жіночки, у яких зберігається мій ключ від кімнати. Як мені з ними поводитися? Щось їм купити? Один друг каже, що українці люблять подарунки, тож треба їй щось купити. Цим він мене просто вбив! В Польщі я виступаю категорично проти таких традицій дарування, але тут я абсолютно сама і хочу почуватися безпечно у місці, де я сплю і де зберігаються всі мої речі. Добре, подумала я, куплю їй щось. Але що? Пачку кави? Коробку цукерок? Чи щось більше? І як їм це дати? Моє незнання місцевої культури давалося взнаки кожного разу. Тож я кілька разів купувала їм цукерки. Звичайно, вони не хотіли їх брати (але брали), а через деякий час переселили мене до іншої кімнати – набагато комфортабельнішої та теплішої, ніж попередня. Виявилось, що вони мають ще кілька вільних кімнат. Ніяк не можу зрозуміти чому вони переселили мене? Вирішили дати мені кращу кімнату просто так? Чи на рішення вплинули маленькі подарунки?

Інший приклад того, що українці люблять подарунки продемонстрував мені товстуватий дядечко в трамваї. В той день я поверталася з Польщі і мала з собою рюкзак з речима.

Я купила квиток, а тоді виявилось (за словами контролера), що потрібно було купити ще один квиток для багажу, бо він був занадто великим. Що?! – глянула я на нього. Він не настільки великий і не займає окремого місця (інколи пенсіонерки набагато більші возять). Але він не хотів слухати. Своєю ламаною українською я намагалася пояснити йому, що не знала про це, що стомлена з далекої дороги і поспішаю в гуртожиток, але нічого не допомагало.

Він змусив мене вийти з трамваю і заплатити штраф. Мені стало страшно. Було темно і я хотіла якнайшвидше потрапити в гуртожиток, тому заплатила 20 грн і думала тільки про те, щоб швидше закінчити з цим паном. Звичайно, потім виявилось, що по-перше, штраф становить всього 8 грн, і по-друге, сама я ніколи не бачила, щоб хтось колись платив за перевезення багажу в трамваї. Без коментарів!

Жити в Україні, не будучи українцем, без сумніву не просто. Труднощі зі знанням мови і культури – лише маленька частка проблем. Більшими проблемами є нескінченна кількість стереотипів в головах людей. Я тут вже три місяці і весь той час змушена відповідати на запитання: чому я вирішила сюди приїхати? В університеті чи просто в розмовах люди намагаються переконати мене, що на Заході – найкраще! Що ми маємо більші зарплати, кращу систему освіти, медицину, навіть їжу і повітря, і взагалі в Євросоюзі життя чудове і безтурботне. Але це не так! Все залежить з якого боку дивитися й інколи ці відмінності майже непомітні.

Один з номерів «Просто неба» був про самотність і коли я його читала, то зрозуміла, що я – типовий приклад самотньої людини. Я почувуюся ізольованою, не маю з ким спілкуватися, більшість часу проводжу наодинці, чекаючи поки zadзвонить мій польський мобільний телефон. Тут мені не так просто знайти нових друзів. Дуже багато людей навколо мене, але не зі мною. Цікаво, скільки іноземців мають схожі почуття? З іншої сторони, я розумію, що це – частина моєї культурної адаптації тут, і час – це найкращий лікар для мене та інших людей. Люди мусять звикнути одні до одних. Мені тільки потрібно попри все тримати свої кордони відкритими і спонукати людей відкривати свої. Чи хочу я поїхати з України? Звичайно, що ні. Я хочу прийняти цей виклик. Питання в тому, на скільки мене вистарчить.

**Кароліна Козюра,
м. Познань**

ФОЗЗІ: «...ДУМКА АВТОРА ЗРАНКУ МОЖЕ НЕ ЗБІГАТИСЯ З ДУМКОЮ ВВЕЧЕРІ!»

ОЛЕКСАНДР «ФОЗЗІ» СИДОРЕНКО – ОДИН З ДВИГУНІВ ПОТУЖНОЇ МУЗИЧНОЇ МАШИНИ ПІД НАЗВОЮ «ТАНОК НА МАЙДАНІ КОНГО». В СВОЮ ЧЕРГУ «ТНМК» – СЕРЙОЗНИЙ ФЛАГМАН УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ, НА ЯКІЙ ЗРОСЛО ЦІЛЕ ПОКОЛІННЯ УКРАЇНЦІВ. ВІДНЕДАВНА ФОЗЗІ ЩЕ Й ПИСЬМЕННИК. САМЕ В МЕЖАХ ЦІЄЇ ІНКАРНАЦІЇ МИ БУДЕМО ГОВОРИТИ ПРО НОВІ ФУНКЦІЇ МУЗИКАНТА, КНИГУ «ЕЛИ ВОДУ ИЗ-ПОД КРАНА», УКРАЇНСЬКИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРОЦЕС І ХВОРОБУ ПОКОЛІНЬ.

Г.С: Тинещодавно з'явився в українському літпроцесі. Яким він видавався тобі до того (яких письменників ти знав, що читав) і яким він зараз є для тебе?

Фоззі: Не зовсім згоден із формулюванням «з'явився в літпроцесі», але най буде так (сміється). Я просто написав щось типу книжки і її навіть вдалося матеріалізувати, бо знайшовся сміливий видавець. Я знав Ірену Карпу по музичних справах, знав Катерину Хінкулову, навіть брав участь в презентації її чудової книжки «36 пісень про життя». Літературний бізнес тоді мені здавався менш віртуальним, ніж зараз. Я розумів, що тут більше красивої пози, ніж реально бізнесу. Мета шоу-бізнесу в Україні – сподобатися багатим людям. Співати в них на днях народження, вести ці свята, продавати їм картини за дурні гроші. Якщо музикантам, ведучим та художникам (дуже деяким) це вдається, то літератори, як і кінематографісти зараз – люди із віртуального бізнесу. Це не стосується видавничого бізнесу, йдеться саме про авторів.

Г.С: «Ели воду из-под кра-на» – книга сентиментальна і базується на твоїх спогадах. Чи притаманна тобі ця риса у житті, чи можливо це був лише моментний експірієнс написання книги. І чи не зарано тобі ще писати книгу, де так багато спогадів?

Фоззі: Я не збирався цілеспрямовано писати про період початку 90-их, просто так вийшло. Чесно. Там нема за чим ностальжувати, радше це такий прикол, коли ми збираємось харків'янами на Оболоні і починаємо розмовляти, ніби ми звідси, і тоді нам смішно, ми радіємо. Вже в процесі спілкування з пресою після

виходу «книги» я вигадав фішку про український інтерн/вестерн і зрозумів зненацька, що мені це близьке. Потім допер, що «книжка» саме про це. Якби мені зараз влаштували екзамен з аналізу, я б отримав «кол» за будь-якої бальної системи.

Г.С: Відійдемо трохи від літератури. Фагот бере участь у проекті «Танцюю для тебе». Ти не думав про участь у такому проекті, можливо тобі вже пропонували?

Фоззі: Пропонували, але це зовсім не моє, мені б лише тренування футболні поновили. Через карантин сиджу вдома, граю в комп'ютерні ігри і хочу на поле.

Г.С: В своєму матеріалі «Чому я не дивитимусь Тараса Бульбу» ти говориш про «Фоззі 1.0», «Фоззі 2.0» і «Фоззі 2.1». Коли чекати наступну версію Фоззі і чим ці версії відрізняються?

Фоззі: Обізнані ви. З початку написання відповідей я вже мінімум 5 людям розповів концепцію Вашого видання, всі пруться. Львів – це фірма. А щодо статті, там скрізь написано, що «думка автора зранку може не збігатися з думкою ввечері».

Г.С: Як зараз для тебе виглядає хіп-хоп культура в Україні?

Фоззі: Все, що стає мейнстрімом, моментально перестає бути цікавим. Я радий, що хіп-хоп став на ноги, але контент особисто мене цікавить рідко. В плані протесту і груву наразі для мене найцікавіший український хіп-хоп – це група «Димна Суміш».

Г.С: Чи часто ти береш участь у соціальних і благо-

дійних проектах? Які тобі здалися найцікавішими і чому?

Фоззі: Благодійність, про яку сказано хоча б перше слово поза контекстом, моментально втрачає людяність і перетворюється на піар.

Г.С: У тебе як письменника і в ТНМК аудиторія переважно молода. Чи погоджуєшся ти з тою думкою, яка все частіше лунає зі ЗМІ про безнадійність цього покоління?

Фоззі: Так відбувається щоразу. З кожним поколінням. Бо кожне в наших широтах вважається втраченим. Я думаю, що це дурниці і все, що дали, повторює попереднє на більш високому рівні. Метафізика, кароче.

Г.С: І наостанок: що нового нам чекати від ТНМК і проекту "MetaMoreFozzey" (сольний музичний проект Фоззі – Г.С)?

Фоззі: Ситуація з виданням альбомів зараз ніяка, ми пишемо, пишемо, пишемо. Зараз Фагот дотанцює і почнемо добивати матеріал. Там вже значно більше альбому. А ММФ потрошки просувається. В двох напрямках. Ближче до весни буде видно, вдасться, чи ні.

Г.С: Дякую за чудові відповіді!

Фоззі: Дякую за нормальні запитання. Було цікаво.

Розмовляв
Григорій Семенчук

ДОВІДКА «ПРОСТО НЕБА»

ОЛЕКСАНДР «ФОЗЗІ» СИДОРЕНКО

НАРОДИВСЯ 1973 РОКУ У ХАРКОВІ.

ВОКАЛІСТ І ТЕКСТОВИК ГУРТУ «ТАНОК НА МАЙДАНІ КОНГО», А ВІДНЕДАВНА – ПИСЬМЕННИК. ЗА ФАХОМ – ЖУРНАЛІСТ-ТЕЛЕВІЗІЙНИК, НАВЧАВСЯ У ХАРКІВСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ ТА ХАРКІВСЬКІЙ ГУМАНІТАРНІЙ АКАДЕМІЇ. МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ НЕ МАЄ. У ГУРТІ «ТНМК» З 1989 РОКУ. ЗАПИСАВ ДВІ СОЛЬНІ ПЛАТІВКИ: «METAMOREFOZZEY» ТА «MONO METAMOREFOZZEY». ПРОДОВЖЕННЯМ ЦЬОГО СОЛЬНОГО ПРОЕКТУ СТАЛА ДЕБЮТНА КНИЖКА ОПОВІДАНЬ «ЕЛИ ВОДУ ИЗ-ПОД КРАНА». ПРАЦЮВАВ ТЕЛЕ-ВЕДУЧИМ НА «PRIVAT-TV», «НОВОМУ КАНАЛІ», «ICTV». КОЛУМНІСТ ЖУРНАЛУ «ФОКУС».

26

Мені доводилося зустрічати уого кілька разів у місті. Рюкзак, карімат, доволі тепла, як для літа, куртка, бейсболка, окуляри на бородатому обличчі, з якого безпомилково вгадуєш, що це – іноземець.

Турист..?

Мандрівник..?

Часу між кожною моєю здибанкою з цим колоритним чоловіком минало доволі ба-

гато...

Уперше я, мабуть, просто побачив уого на вулиці.

Наступного разу – з вікна трамваю, коли він з усе тим же наплічником та підстилкою, скрученою в рулон, сидів під вікном букмекерської контори.

Особливо він мені запам'ятався у «Пузатій хаті». Як зараз бачу: стоїть біля входу до дитячої кімнатки й кризь

скло дивиться на великій плазмі, здається, Тома й Джері. Руки в кишенях, спокійний погляд і щирий сміх після кожного потішного епізоду. Сміється він дивно, наче всім тілом, і перехилиячесь назад так, що здається ще трішки й рюкзак з каріматом за спиною переважать свого власника...

Точно з-за кордону?!

Дивакуватий іноземець?!

Наступної зустрічі ми на-

решті познайомилися. Я йшов Личаківською донизу навпроти костелу св. Антонія. Він сидів на бордюрі. Біля нього незмінні «друзі» - наплічник, підстилка, та ж бейсболка, однак, не на голові, а в простягнутій руці... За інерцією, чи то руху донизу, чи оминання «прошаків», я пройшов ще кроків зо тридцять... Він що, жебрак? – майнуло в голові, хоча зараз я не впевнений, що

саме таким словом охрестив уого тоді. Та ні, він же іноземець, – відповів я сам собі. – Дивак, але не жебрак! Може, пограбували? Або необачно витратив гроші й тепер у такій спосіб він... У роздумах я постояв хвилину-другу. Якщо бачу уого так часто, то це не просто так, – подумав я, коротко помолвився, тоді розвернувся й пішов туди, де він сидів. Та він уже сам крокував мені назустріч і щось запитав, як мені здалося, по-нашому...

– Ви розмовляєте українською? – спитав я з подивом.

Не пригадую, що саме він відповів, але я зрозумів, що спілкуватися ми зможемо англійською.

Іноземець!

Іноземець-жебрак?

Стоячи зовсім близько, я побачив, що його не політньому тепла зелена куртка вже доволі засмальцьована. До того ж, одягнена поверх такої ж незвичної як для цієї пори байкової картатої сорочки. Одна дужка окулярів – та де там дужка! – два скручені докупі дротики, обшарпана бейсболка, потерті штани, стоптані черевики...

Іноземець-жебрак!!!

Напевно він попросив грошей, і я дав уоти дві гривні. Ми розбалакались...

За якусь мить до нас підійшов незнайомий чоловік, мовляв, приїхав до лікарні, витратив усі гроші й тепер не має на дорогу додому. І хоч ця історія звучала до болю знайомою, та я дав і йому дві гривні. Мій співрозмовник цілком несподівано для мене додав йому жменю копійок. Той подякував і пішов. Ми залишилися вдвох.

Не так за традицією, як з цікавості, я спитав звідки він.

– З Іспанії, – відповів він англійською.

– А що тут робите?

– Нічого, просто приїхав сюди пожити.

Така відповідь і зовнішність співрозмовника самі продиктували наступне запитання:

– А де живете?

З доволі розмитої відповіді стало зрозуміло, що десь на горищі. Після цього я наважився на нахабніше запитання:

– То Vu безпритульний? Homeless?

– I'm free! – відповів він, і з цікавістю спитав: а як буде free українською?

– Вільний, – відповів я.

– Ві, віл, вілни... – намагав-

ся повторити він, а тоді спитав: а як це пишуть латинкою?

У мене був зі собою олівець, а праворуч якраз стояла дошка з оголошеннями. «Vil'nyuі», – написав я під словами ЗДАМ КВАРТИРУ.

VI-l'-nyuі, – прочитав він по складах.

Я ще вагався, чи добре написав це слово латинкою, а в голові вже виникла думка, що цей чоловік – ідеальний персонаж для журналу «Просто неба», для якого мене вже віддавна просили щось написати. Та й для самої «Оселі» він – «ідеальний персонаж». Але для ніого не було на ту мить нічого цікавішого за наш урок української мови, чи то пак, вимови. Вочевидь, він також вважав себе блаженним, бо це було наступне слово, яке я йому писав, а ще показував образок Миколая Чернецького, мовляв, ось справжній блаженний! Побачивши, що я не надто далекий від релігії, він попросив написати імена біблійних Єремії та інших.

Потураючи уого забанкам, я мобількою сконтактувався з Мар'яною з «Оселі» і розповів про свого нового знайомого. Вона сказала, що ми можемо прийти в центр, де «Оселя» якраз проводила один зі своїх заходів.

– Ходімо до центру, – запропонував я. Там спільнота для безпритульних акцію проводить. Ви могли б там мешкати, або одяг брати; там і нагодують...

Та він тільки глянув на мене і спитав:

– А як буде ant українською?

– А що таке ant? – перепитав я.

Він зігнувся і показав на мурах, які трудилися під щитом для оголошень. Під словом РОБОТА я написав: «мураха». В цей момент на ЗНИМАЮ ВЕСІЛЛЯ сіла муха.

– А як буде fly українською? – раптом зацікавило уого.

«Муха», написав я і, сам захопившись цими лінгвістичними іграми, мовив англійською чи то уоти, чи сам собі: «Диви, якщо зі слова «мураха» забрати склад «ра», вийде «муха»! Він дивився на мене так уважно, ніби я щойно пояснив уоти щось дуже важливе. Я б хотів навчитися так слухати...

– То як щодо спільноти? – вивів я уого із задуми своїм запитанням.

– Мені не потрібні спіль-

ноти! – увів він мене у задуму своєю відповіддю.

Я наводив ще якісь аргументи, казав, що «Оселя» багатьом допомагає, що варто з ними бодай познайомитися, а тоді вже вирішувати, чи користати з цієї допомоги, але я цікавив уого лише як учитель української.

– Тоді давайте я у Vas інтерв'ю візьму для їхнього журналу, – вирішив хоч так зацікавити його. – Зможете стати вуличним продавцем цього журналу і так заробляти.

Чи потрібно пояснювати, що й ця моя пропозиція залишилася поза увагою? Через уого байдужість у мене виникло бажання піти. Зрештою, я ж не міг весь день навчати його української.

– Добре, – сказав я. – Мені треба йти.

– А як ви кажете на це? – спитав він, вказуючи на олівець.

– Але чому я маю відповідати Вам, коли Vu ігнорує мене? Давайте так: ми беремо у Vas інтерв'ю, а я натомість дам ще кілька уроків української, – вдався я до шантажу.

На такий крок мене спонукало лише бажання допомогти, адже в чужій країні з людиною може що завгодно трапитися. А так хоч знатиме, куди можна звернутися в разі чого. А ще, скажу відверто, мені було дуже цікаво дізнатися про того чоловіка: яке життя він прожив, чому живе саме так, і що збирається робити в майбутньому.

Я ще раз нагадав, що мушу йти. Він з розумінням подякував, ми потиснули один одному руки.

І щойно я зібрався йти, як він несподівано додав:

– А якщо справді хочеш, приходи завтра. Я буду на цьому ж місці приблизно в цей же час.

Така репліка викликала у мене легку усмішку. Цей дядько починав мені подобатися щораз більше.

– А як Vas звати? – нарешті подумався спитати я.

– Бернард, відповів він.

Це було наступне слово, яке я писав на стенді з оголошеннями, але вже українською.

– Як Saint Bernard, – прокоментував я у ключі нашої релігійно забарвленої розмови.

Несподівано Бернард, виставивши язика, видав звук, подібний на той, який коні, коли їм важко, видають, перепрошую, мордою, або ще

не скажу чим. Я було вже подумав, що він образився, бо я порівняв його ім'я з назвою породи собак, але він усе прояснив:

– Мені ці всі святі... – жестами Bernard дав зрозуміти, що вони уого не обходять. – І взагалі ця Біблія... у ній багато зла, – додав він. – І всі ці спільноти, які нав'язують своє розуміння Біблії.

Я намагався пояснити, що в тій же «Оселі» спокійно ставляться до різних релігійних поглядів, але Bernard залишався незворушним.

Кожен залишився на своєму.

Наступного дня я не зміг прийти на зустріч з пуп, хоча дуже хотілося ще трохи поговорити з людиною, яка дихає повітрям свободи, яка свята переконана, що вона vil'na! Тому з уого уст я записав лише кілька слів, та й ті – на дошці для оголошень: vil'nyuі, Yeremiya, muraha, muha, olivets' та ще кілька, які я вже забув. Усе те, що переповів вище, написав із пам'яті – штуки доволі зрадливої...

До речі. Нещодавно познайомився з одним священиком і якийсь так до слова розповів йому про мою зустріч з vil'nut Бернардом. Отець натомість розповів мені, що якийсь в Римі він заходив з одним єпископом до його резиденції. Навпроти на тротуарі сидів жебрак. Не пригадую, з якої саме причини, але єпископ зробив йому зауваження. Той, не довго думаючи, послав його святість куди подалі. На таку відповідь у єпископа не знайшлося аргументів. Згодом наш отець вийшов від єпископа й знову побачив того жебрака. Пригадавши нещодавній прикрий випадок, він підійшов до нього й дорікнув: як ти, мовляв, з монсеньйором розмовляєш? – А я вільний робити, що хочу, – відповів той, – і мені твій монсеньйор ніхто. От я його й послав. А тоді додав: і ти мені ніхто, тому йди туди ж разом зі своїм монсеньйором.

От і що такому скажеш? – з гіркою усмішкою підсумував отець. Пишучи ці рядки, я собі подумав: а того вільного на тротуарі в Італії часом не Бернардом звали?

Андрій Іщик,
м. Львів

Ілюстрація

Оксани Васьків - Кукул

САМОТНІСТЬ В МЕРЕЖІ АБО ДЛЯ ЧОГО ЛЮДИ РАЗОМ?

Все життя на долоні. Ой, пробачте, все життя в Інтернеті. Дитячі анкети, що мандрують по класу з наївними питаннями: «Що ти думаєш про мене?», щоденники, яким довірялися найсокровенніші таємниці, закопані на подвір'ї під бузком «секрети», накріті куском пляшкового скла, переросли в блоги, он-лайн денники, сайти. Люди завжди неправильно уявляють собі майбутнє. Воно, майбутнє, розвивається не в бік величезних космодромів і підводної станції життя, не до розумних холодильників і рухомих тротуарів, воно рухається в бік поглиблення ексгібіціонізму; не збоченого бажання оголювати власне тіло, а, в цілому, такого ж збоченого, але менш соціально небезпечного, простого людського бажання показати усю красу своєї душі. Або навіть не так. Знову пробачте. Бажання оголювати душу виникає від самотності. Навіщо когось доводити всю свою «розчудовість», якщо є хтось, хто тобі же це доведе?

А ще Інтернет допомагає проводити дослідження бунтівним душам. От, наприклад, душа в сум'ятті. Її цікавить питання: для чого люди разом? Ти, ти, ти, – вказую пальцем на присутніх десь у віртуалі читачів. – Або ти! Навіщо ти разом з тим, з ким ти разом? Що вас тримає? Адже, скільки б мені не розповідали, не доводили про соціальність людини, по суті, від початку часів людина людині... Ну, ви самі знаєте, правда? Покарання в тюрмі страшно не стільки обмеженням свободи, скільки відсутністю самотності, усамітнення, двадцять чотири години на добу ти з кимось. Це важко. Просто приклад.

Якщо хтось говорить про необхідність спілкування, то виходить, що цілими днями ми спілкуємося протягом усього життя. Тисячі, десятки тисяч наших робочих людино-годин присвячені спілкуванню. Садочок, школа, університет, батьки, робота, друзі, театр, музей, аська і чати, зрештою, – хіба такого спілкування мало нормальній людині? Наві-

що добровільно обмежувати свою свободу, валити на свої, і так завалені плечі, ще чиїсь клопоти, спільні обов'язки (ах ти ж, безвідповідальний, який-сякий, забув купити мені в магазині шкарпетки, хліб, прокладки, ковбасу, мінералку ітсета)?!

Секс, точніше – безпечний секс з одним партнером? Ну, для цього, при сучасному розвитку технологій, навіть не обов'язково бути з кимось. Секс – важливо, звичайно, але, не скажу нічого нового, якщо нагадаю, що він не може бути «суперклеєм» стосунків, не склеїть, не зростить, так, лише затримає на трішки.

Тобто, всі версії терплять поразку. А в Інтернет відповідях на поставлене питання виникло багато цікавих варіантів. Як вам: САМОНЕДОСТАТНІСТЬ? Цікаво, так? Люди шукають те, що «перекрие» їхню самонедостатність. Це навіть не пошук половинки. Пошук самого себе. Тобто, людина, наче каліка, шукає будь-кого, аби лікувати свою недостатність. Хтось каже: для

різноманітності, щоб сумно не було, щоб було з ким поговорити. Особисто в мене виникає протест. Для різноманітності можна купити новий комп'ютер, телевізор, змінити обстановку, гардероб, з'їздити кудись, але жити з людиною в горі і в радості, поки смерть... і далі по тексту? Набридне ж, гірше гіркої редьки набридне.

Як на мене: версії про соціалізацію, різноманітність, недостатності і достатності, секс – нікуди не годяться. Так, ми боїмося самотності, так, нам потрібно, щоб хтось був поруч, вночі зігрів, втішив. Але ж для цього є ще батьки, друзі. Значить, все не те. Не зовсім те. Не лише для цього люди разом!

Знову банально, не психологічно, але з часом втрачається смак поцілунків, швидкість мурашок по шкірі, блиск у очах, а люди разом, здається, попри всі закони логіки. Давно б вже мали набриднути і розбігтися, а ні! Навіть мимовільна зрада не змінює стан справ у довічній боротьбі. І от вона, одна з тих відповідей,

ЧЕРВОНА КАРТКА РЕПОРТЕРУ ЗІ ЛЬВОВА

з якими я згідна, може не на сто відсотків, але частково... на більшу частину: люди разом для того, щоб цілуватися вранці, щоб скажитися, сваритися, радіти один одному, для того, щоб не бути самотніми. Версії об'єдналися. Для того, щоб бути. Але для мене, все одно, секрет: чому з цим я готова старіти, той, ніби ж нічим не гірший, дратує, здається, від такого пішла б одразу. Хімія. Чари.

Залишається додати. Часто ми залишаємося «разом» через звичку. Спочатку, ніби «злюбиться-стерпиться», потім спільний телевізор, холодильник, дітки, а далі просто лінь, страшно щось змінювати. А що там, за межею цього власного острівка міжособового болота? Так, заростаючи потихеньку мохом, люди залишаються разом, не маючи права бути разом, відбираючи в когось право на щастя.

Іноді так хочеться, щоб хтось прийняв рішення. Якщо у тебе забирають твоє, відвоюй його. Хіба ні? Скажи: я хочу бути з тобою, хочу померти з тобою в один день, готовий ділити з тобою твої будні і твої свята, твій найокриленіший успіх і найфіасковіше фіаско. Тоді, можливо, тобі і мені вдасться бути разом, а якщо ні, що ж, тоді ми будемо з тим, за кого не доведеться боротися!

О, ще. Довелося в мережі мені ще задати одне питання, яке, судячи з кількості відповідей, хвилює багатьох моїх онлайн друзів: чи доводилося вам зустрічати ідеальні пари (я дозволила собі не уточнювати параметрів ідеальності, оскільки ідеали в кожного свої)? Так ось, що дивно, навіть ті, хто, здавалося б, мав би відносити себе до, якщо й не ідеальних, то щасливих пар, вказували на якісь міфічні престарілі сім'ї, шлюби друзів і т.д. Все виходить, мало? Так ось, задавши в мережі два питання, перечитавши гору літератури, я досі не можу зрозуміти. Якщо відкинути моменти обов'язкового «дітотародження», сексу, традицій, різноманітності, спілкування, то для чого люди разом? Навіщо люди один одному? І не будь-які, а саме ці, саме в цій комбінації?!

Юля Смаль,
м. Луцьк
Ілюстрація
Оксани Васьків - Кукул

Файне місто Тернопіль! Про вулицю Львівську чув один тернопільчанин з десяти. Проїжджаючи за квартал від бульвару Шевченка, водій маршрутки чесно мені зізнався, а де в нас такий? Проте тернопільська молодь непогано знає, де розташований «Коза-бар». Саме в «Козі» ми відкрили сезон Микулинецького.

Ідучи до Тернополя, мене ледь не завербували. Бабуся, що підсіла навпроти, простягнула мені брошурку, спитавши, яка ж то така велика цифра надрукована в тому святому писанні, мільйон, трильйон? Двісті мільйонів, відповів я. Ото бачиш, мовила бабуся, вже двісті мільйонів у живій вервиці! Двісті мільйонів, зойкнула її подруга. Я подякував за пропозицію поцілувати ікону божої матері, і продовжив свою подорож.

«Коза-бар» мені нагадав бар, яких повно у Львові. Цегляний інтер'єр, зручні крісла, і смугастий кіт, який не був би смугастим котом, якщо б не дрімив від власних лінощів. Сезон відкритий, і окремі слова, що випадали з ротової порожнини, набували форми діалогу. Я ще раз повторюю, заявив мій приятель з Одеси Олег, ми здобули кубок Європи, і тепер – кубок Світу. Хлопці виробили свою власну українську тактику. Нехай вона стане взірцем для прийдешніх футболістів, підсумував він. Ми замовили наступну порцію Микулинецького, і продовжили діалог.

Я вийшов з вагону з одним лише природним бажанням – де ж відліти? Туалет на першому поверсі виявився в аварійному стані. Напис на папері свідчив, що найближча вбиральня знаходиться на вулиці, ліворуч від вокзалу. Ні ліворуч, ні праворуч, я не знайшов предмет свого хотіння. Свою маленьку справу я завершив на другому поверсі Тернопільського залізничного вокзалу.

Що ви нам порадите на кшталт «Криївки», запитав я офіціантку. Чекайте, «Криївка», «Гасова лямпа» – це все у Львові, зі знанням відповідала мені офіціантка, роздруковуючи

чи рахунок. Але ви можете зазирнути в «Шинок», знаєте, де це? Ні, підкажіть, усміхнувся я. Це біля озера, оповідала офіціантка, де ресторан «Максим», знаєте? Так, звісно, відповів я. Так от, стоячи попою до озера, дивлячись на «Максим», ліворуч ви побачите «Шинок». Дякую вам, сказав я, і вийшов у холодне місто Тернопіль.

Маршруткою з Привокзальної площі я доїхав до вулиці Львівської. Поняття «інститут», куди я власне добирався, в менталітеті тернопільчанин не існував. Університет, запевняли мене. Коли ти працював прибиральником, і раптом став директором, для більшості своїх знайомих залишишся прибиральником. Так само інститут, який раптом став університетом, для мене така ж ефемерність, як директор, що мие за своїми працівниками туалети. Смішно, але я таки знайшов так званий університет із так званою студентською їдальнею.

Для іноземців немає такого поняття, як вода, що ллє з труби на тротуар, мовив мій одесит. А як же ж каналізація? В Тернополі водостічні труби закінчуються за метр до землі. Під зливою, а ми якраз перебували під зливою, це особливо помітно. В Одесі так само, поділився досвідом Олег, поливаючи в кущах тернопільську землю. Ми дійшли до озера, і відчули весь тернопільський колорит. Ось, що я запам'ятаю, сказав Олег, це величезне озеро, і цей вітер в обличчя, і ці озерні хвилі. Я деякий час тупо глядів на рекламу «Київстар» посеред цієї штучної водойми, тішачи себе, що в мене інший мобільний оператор.

Тримаючи в руках слизький піднос, я намагався не уявляти, що їжа в студентській їдальні також слизька. Барвумен пожаліла мене, і вилила тарілку борщу в загальний баняк, перемішуючи зі словами: «А чого будеш холодне їсти? Зараз гарячого наллє». На «друге» – картопля і відбивна, плюс салат «Дністер». Стакан соку і кавалок хліба. Разом – 16 гривень. Поки я доніс свій обід до столу, половина картоплі вилилася на піднос. Борщ

тримався солідно, і тому я зів тільки його. Салат «Дністер» я перемішав із залишками картоплі, а відбивну, таку тоненьку, як прокладки «Always», я позичив одній симпатичній студентці, в якій, звісно, з її слів, почалися тернопільські місячні.

Чи є у вас підвальне приміщення, запитав я когось з обслуговуючого персоналу в «Шинку». Так, ви можете пройти ось сюди, відповіли мені. Ми з Олегом вместилися на дивані і замовили місцевого виробника. Після першої сотні нам почали докучати сімейні обов'язки. Діалог наш продовжувався, але кожен з нас говорив кудись в простір, тримаючи біля вуха телефон. На щастя, нам швидко піднесли Микулинецького, і сімейні обов'язки відійшли на другий план. Це вже не так важливо, говорив я, коли ми зустрілися тут. Так, погоджувався зі мною Олег, так, звісно, так.

А звідки ви будете, запитав мене організатор заходу «Червона картка дитячій бездоглядності», власне на який я приїхав. З Одеси, відповів я. І після цих слів організатор заходу став мій. Він перетворився на зануду, пояснюючи мені нюанси проведення заходу, на який я зрештою не потраплю, бо опинюсь в дружніх обіймах Олега, а потім пересиджу не за одним Микулинецьким. Проте цього не міг знати так званий організатор заходу, який виявився звичайним електриком. Так ти звичайний електрик, сказав я йому і вийшов надвір.

Готель «Братислава». Кінцева зупинка. Дощ в обличчя. Місимо з Олегом болото. Знаходимо потрібну кімнату. В приймальні думаю про повій, але запитую про таксі. Мене проводжають на маршрутку. Я хапаю діда за рукав і прошу його відвезти мене додому. До зупинки підїжджає автобус, і я опиняюсь в електричці «Тернопіль-Львів». Засинав я на колінах в циганки, ім'я якої в мене вилетіло з голови.

Максим Ольга,
Тернопіль - Львів

и р е с т е
НЕБА

ТЕТЯНА БЕРДНИК

До Вашої уваги вірші клієнтки Центру обліку та нічного перебування бездомних громадян Тетяни Бердник. Гарна жінка, непересічна особистість, романтична натура. Відчувається, що багато читає та має свій власний погляд на оточуючий світ.

Чому бездомна? На це є багато причин.

Не склалося сімейне життя, у скрутний час втратила роботу, продала квартиру. Десь помилилась, щось зробила не так, не знайшла спільної мови з рідними людьми. Ситуація знайома багатьом.

Два роки тому в іншому місті та в іншій країні Таня потрапила під машину. Отримала тяжкі травми. Перенесла декілька операцій. Має інвалідність.

Перебуваючи у львівській лікарні, Тетяна звернулась до Центру. Ми допомогли їй оформити паспорт та соціальну допомогу. З того часу вона перебуває у нас на обліку.

Багато спілкуючись з клієнткою, я дивуюсь її витримці. Після травми Тані важко пересуватись, ходити вона може лише в межах кімнати. Проте, робить все можливе, щоб скоріше видужати, зробити ще одну операцію. Звертається в різні організації за допомогою, а головне – не втрачає надії. Самостійно знайшла тимчасове житло, надомну роботу. Мріє про навчання на курсах, щоб мати спеціальність та стабільний заробіток.

Багато читає та пише вірші.

Бажаю Тетяні Бердник та всім тим, хто «просто неба», віри в свої сили, оптимізму та кращого майбутнього.

Лариса Тимофієнко, юристконсульт Центру обліку та нічного перебування бездомних громадян

Вся жизнь – война, но пав в бою,
Я вновь из пепла восстаю.
Соленой крови на губах
Мне вкус знаком.
Но умер страх.
Жизнь повторяя наизусть,
Быть мудрой сердцем я учусь.

Вновь одинокий вечер
Глядит в мое окно.
Мне грустно, я скучаю
Под маскою - домино.

А за окошком дождик
Задумчиво шуршит.
Зажгу камин и свечи.
И грогу – для души.

Під враженнями «Майстра та Маргарити» М. Булгакова

Воет брошенный пес на луну,
Что сияет, как свет в окошке.
Я тихонько иду ко дну
И схожу с ума понемножку.

А налей-ка мне спирт, Бегемот!
Как Марго после бала, устала.
Растворится пускай тоска
И утонет на дне бокала.

Тонкой струйкой в висках зазвенит
И затихнет сердечная мука.
А потом так противно жужжать
Поутру будет спасская муха!

За мягким плюшем темных штор
Я спрячу все свои печали

С рояля старого сотру
Небрежно пыльные вали.

Тихонько трону клавиш ряд –
Они нестройно отзвучат.
На легких крыльях ностальгии
Хочу в забытое вернуться.

Потрепанный, старый бездомный кот.
Когда-то он был домашним!
Лежал на диване, набив живот,
Красивый, пушистый и важный.

Он каждой весной сбежал в окно,
Хозяйка его искала,
А после, найдя и выведя блох,
Безумно его ласкала.

Но от постарел. И однажды весной,
Сбежав на зов мартовских кошек,
Был сильно ободран котом молодым,
А после, собачею стаей гоним,
Свое потерял он окошко.

Теперь на помойке - голодный, больной –
Сидит, никому он ненужный.
А в доме, что был когда-то его,
Пушистый котенок играет клубком
И кушает рыбку на ужин..

Я надену черный плащ,
Ботфорды и кепку.
Проскочу одним пружком
Лестничную клетку.

У меня адреналин
Пузырится под кожей.

Для меня не существует
Это слово – “Невозможно”!

Мне неоновый свет
Добавляет драйва,
Все вокруг как сон,
Как цветные слайды.

Я еще не решила, что должно случиться,
Я лечу над землей, как ночная птица.

Жестокий мир, жестокий век,
Слова – кинжалы, души – пепел.
Где самый близкий человек
Становится врагом до смерти.
И каждый третий, зло творя,
В том получает наслаждение.
Какие демоны опять
Послали это наваждение?

Зачем мы причиняем боль?
Ведь нам от этого не легче!
И в пьесе жизни злую роль
Играем мы, порой безпечно.
Но боль свою не заглушить,
Не заменить чужою болью
Ломая судьбы и мечты
Рисуем мы своей судьбою.

Мой стих неправилен, быть может.
И муза не совсем светла.
Привыкла все, что сердце гложет,
Тетрадным доверяют листам.

Немым терпением бумаги
Я восхищаюсь неспроста –
АХ, ЕСЛИ Б ЖИЗНЬ МОЮ ВОТ ТАК ЖЕ
НАЧАТЬ БЫ С ЧИСТОГО ЛИСТА

ЛЮБОВ ЯКИМЧУК

ПРОСТО НЕБА
НЕБА

Уривки з поеми «Вулиця Радянська»

Про схожість поетів з бомжами і шахтарями,
про коханців і аборти,
про снайперів, маніяків та інші реалії вуличного життя на стандартній вулиці міста.

Поет

*Кричать труби,
труби кричать,
голосно так кричать.*

Василь Голобородько

хоч і тверді асфальту підосви
але швидко зношуються
під дитячими ніжками
під лапками кішок
а під ним росте озеро
з водою глибокою
і люди самотні
з ліхтариками на голові
шукають свій спокій
чорний кам'яний спокій
в землі

ви не знаєте – я знаю
коли хтось іде в інший світ
тобто помирає
він стає світлом
енергією, що на-гора
як вугілля або метал
видобувають
чим стане тіло
не залежить від людини
ні від ліні
брехні, змов
чи інших гріхів
а від глобального потепління
від широт і клімату
та інших природних умов

може усі станемо
сміттям атомним
та енергії стане
на щільній електростанції
реактор

вулицю іде
один утомлений поет
де він – питає – де?
і хочете взяти автограф
фотографію
почути епітет
метафору
але він соромиться

може тому
додому
ходить під ґрунтом
Радянською вулицю
де замість кольору сонця
колір задухи
де з ним ніхто не вітається
не заважають мухи
бо там немає мух
і там немає вужів
що на-гора
майже, як на горі
можуть по сусідству жити
коли дзвонять зорі
у дзвонів куполи
чути його слова
крізь підземний гуркіт

я поета почути хочу –
зазираю в шурф
і там бачу першу годину ночі
і клітку з кривавими солов'ями
а чую візерунки
як річка
як руки
як щічки
як Ганнуся
яка – виявляється –
моя сестричка
яку знайшли у капусті

Маніяк

молекули снігу
клітинами повітря
сріблять
помножуються на Х
стовпів електричних
тиша-тиша
ніхто нікого не кличе

роздратований вітром
за ґратами кущів
сидить маніяк
як в рамці - Вітте
з борідкою
мов нестрижений газон

і плямає
під зонтиком
слідкує за горизонтом
очікує жертву
на високих підборах
я – іду боса
з заплетеним волоссям
гордо
по снігу весняному
тому маніяк не помічає
мене як жінку
хоч виглядають гомілки
із-під спідниці
і тільки сонця пляма
простягає свої щупальці
до моєї шиї
і так забинтованої шарфом

Бездомний

світ у клітинку –
смуги електричок
перпендикулярні лініям дощу
щупають пульс
і стирають обличчя
бездомному в дірявому плащу
руки тремтять
під нігтями – пляж
а за душою музика
він ледь тримається
чи впаде чи ляже
щоб у сні плести
з електричок довгих
і дощу мотузи

та механічно
ніби я автомобіль
дістаю дзеркальце
і дивлюсь звично
щоб нікого поглядом
випадково не збити
а там всередині
стоїть мій
бездомний
з поглядом вітряним
стоїть мій бездомний
тримаючи маргаритки

SAXON – DENIM AND LEATHER (1981)

Туманний Альбїон... 1981 рік... «Denim and Leather» з'явився на світ під час розквіту так званої «нової хвилі британського металу» (NWOBHM) (яка, до речі, «вихлюпнулась» далеко за межі королівства), і став одним з найкращих, досягнувши 2-ї позиції у британських чартах. Саме тоді «саксонці» прославились в Європі і вирішили завоювати Америку.

Відкриває альбом справжній хіт «Princess of the Night» з несамовитими соляками, який входив до багатьох компіляцій і збірників. Така пісня не може не сподобатись. А для любителів гармонії я пораджу «And the Bands Played on». Моя улюблена!!! Шкода лише, що ця композиція трішки закоротка. Завершується реліз вибуховою «Fire in the Sky» (такий нічого феєрверк!) та дещо блюзовою «Denim and Leather», яка виділяється чітким ритмом та вбвчими гітарними рифами. Одним словом – класика!

Отож, бажаю приємних вражень!!! HMR!!!

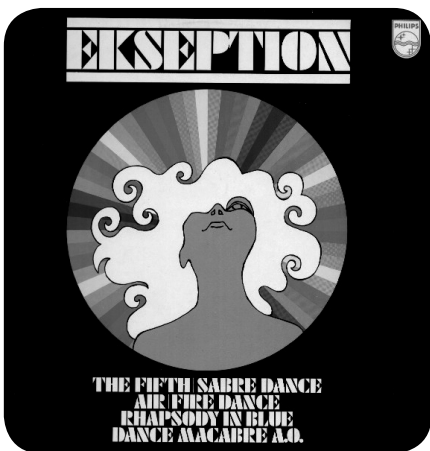

TRUST – L'ELITE (1979)

Перший альбом цього французького гурту вражає своєю унікальністю та різноплановістю звучання. Манера співу Бернара Бонвуасена (Bernard Bonvoisin) нагадує панковий вокал, а Ніко МакБрейна (Nicko McBrain), який пізніше став ударником гурту Iron Maiden і є ним досі, можна назвати джаз-барабанщиком. Додайте сюди ще хорошу хард-рокову гру гітаристів Норберта Кріфа (Norbert 'Nono' Krief) та Мохамеда Скімлека (Mohamed 'Moho' Schemleck) і отримаєте справжній музичний коктейль.

Щодо ідейного змісту, то у текстах пісень переважає соціальна тематика. Позитивний, веселий настрій «Prefabriques», «Police-Milice» та «Bosses Huit Heures», на мою думку, принесе Вам багато додатніх емоцій. Заряд енергії неймовірний! А розслабитись і помріяти можна під повільніші, джазово-блюзові «Le Matteur» та «Ride On» (кавер на AC/DC). У композиції «Comme Une Dammé» використані елементи танго. Особисто мені найбільше подобається «L'elite» за присутні гітарні соло-вставки (ух!!!). Коротше кажучи, раджу послухати TRUST. Альбом навдивовижу експресивний! Обіцяю, вуха не зів'януть, а захочуть ще!

32

EKSEPTION – EKSEPTION (1969)

Перший альбом голландського гурту EKSEPTION – Ekseption (1969) зацінив нещодавно. Дуже пошкодував, що не чув їх раніше. Композиції – це старенький симфонічний прог-рок в дусі кінця 60-х без вокалу. Більшість з них є переробками деяких творів класичної музики. Здавалось би, нічого цікавого. Вся фішка в тому, що у виконанні EKSEPTION «5-та симфонія», «Танець зубрів» та інші звучать надзвичайно, страшно оригінально і тому заслуговують на те, щоб їх почули; а, наприклад, власна композиція «Dharma For One» – просто один із шедеврів прогресивного року, як на мене.

Дуже цікаво, що найдовша мелодія «This Here» звучить всього 4хв. 14с. (на противагу до гігантських композицій визнаних прогресивщиків KING CRIMSON, YES і т.д.), тому навіть несподіваним слухачам буде легко сприйняти альбом. Тим більше, що голландці грають просто і геніально водночас. Отож, скачайте з Інтернету, або купуйте платівку і слухайте на здоров'я. Позитивні емоції Вам гарантовано.

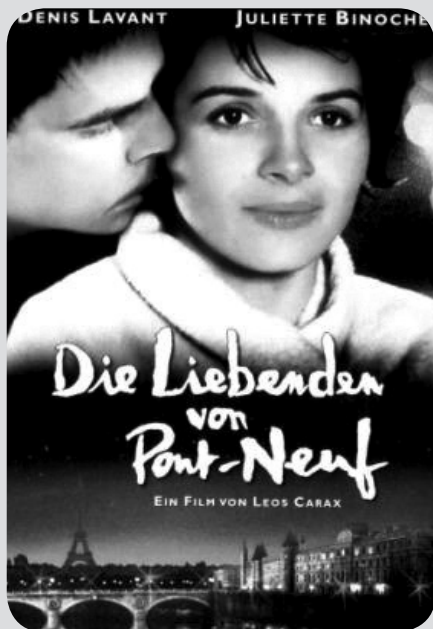

ANTHEM – TIGHTROPE (1986)

Японія в музичному аспекті відома здебільшого як країна меломанів. Мешканці «країни сходу сонця» приймали в себе величезну купу рок-гуртів від DEEP PURPLE до DEATH, від SCORPIONS до ARCH ENEMY і т.д.. Місцеві знаменитості метал-сцени ніби ховаються перед такими зірками, але це лише ілюзія.

Одним із яскравих представників важкого металу Японії є гурт ANTHEM. Створений в далекому 1980 році, він існує й досі. Нещодавно послухав альбом «Tightrope» 1986 року - другу роботу колективу. Почув добротний heavy metal 80-х з переважно швидкими композиціями, які відразу ж заводять. Взагалі, як-то кажуть, слухається на одному диханні... правда, дихнути доведеться потужно! Із пісень хоча відзначити «Victim in your eyes», «Death to death», «Tightrope dancer», «Black eyed tough».

Отож, хто любить ходити по канату і не проти заадреналінітись, вперед! І тримайте рівновагу!!!

КОХАНЦІ З НОВОГО МОСТА

Коханці з Нового моста (фр. Les Amants du Pont-Neuf). Франція, 1991 (125 хв.). Реж. Лео Каракс. В гол.ролях: Дені Лаван, Жюльєт Бінош.

Є дві категорії фільмів: ті, які залишаються в пам'яті й виринають з неї час від часу і ті, які зникають у пасивних пластах свідомості. Мова йтиме про фільм, який таки залишився, принаймні, у моєї пам'яті.

Про цей фільм не хочеться говорити епітетами на кшталт «чудова режисура», «вражаюча акторська гра», «фантастичний сюжет» чи «нестримна історія кохання».

Це кіно про міст, який режисер збудував, щоб влаштувати життя двох бомжів, це історія дивного погляду головного актора (Дені Лаван), привабливої невимушеності Жюльєт Бінош, притягаючої перспективи Парижа. Одним словом, це фільм Лео Каракса...

А Лео Каракс – це загадкова постать французької «нової хвилі», якого разом з Жаном-Жаком Беннеком і Люком Бессоном охрестили аббревіатурою «Бі-Бі-Сі». Сам він рідко говорить про себе і свою творчість. Його мати – єврейка з Одеси, яка виїхала в Бруклін, а він – напівфранцуз-напівамериканець, який з дитинства цікавився російським кіном, Достоевським і російськими жінками. Каракс критикує сучасність, яку вважає занадто раціональною, захоплюється німим кіно і Л.-Ф. Селіном, ненавидить дивитися свої фільми і знімає тільки тих жінок, яких любить.

Дені Лаван – улюблений актор режисера, якого преса вже давно охрестила alter ego Каракса. В той час як знімався фільм Ж. Бінош була музою і коханкою режисера. Все це не подробиці жовтої преси, а свідчення того, що «Коханці» – глибоко особистісна стрічка режисера.

Фільм триває довго, демонструючи кадри соціально дна з не меншою любов'ю, ніж прогулянку Бінош на водних лижах по Сені на тлі Парижу, який вибухає у феєрверках, святкуючи 200-ліття Французької революції.

Алекс (Дені Лаван), головний герой, живе на знаменитому Понт-Неф, найстарішому мості столиці Франції, який закритий на ремонт, він заробляє на життя як вуличний факір і раптово закохується в художницю (Жюльєт Бінош), яка втрачаючи зір, вирішує завершити своє життя на вулиці...

Якимись дивними маніпуляціями з свідомістю, які важко назвати режисерськими прийомами, Каракс, без квітів і шампанського, серенад і романтичних вечерь, непомітно вибудовує одну з найсильніших і найпотужніших історій про відчуття й перебіг любові.

Якщо Бінош у фільм приваблює вже тільки тому, що приваблива, то Лаван притягує якраз відсутністю звичкої краси, вдало вибудовуючи образ потворного красеня, сповненого магнетичної непередбачуваності, тваринної впертості й непереборності в своєму бажанні любити.

Оксана Дудко

МЕЖІ КОНТРОЛЮ (РЕЖ. ДЖИМ ДЖАРМУШ, 2009)

Скільки потрібно сірникових коробок, аби виконати замовлене вбивство? Ви здогадалися порухувати ці коробки? Напишіть мені на скриньку, скільки ви їх нарахували. А всі ці люди, що передавали завдання, хіба це герої сучасної контркультури? Це богема кави і сигарет. Це аутсайтери із життя богемі.

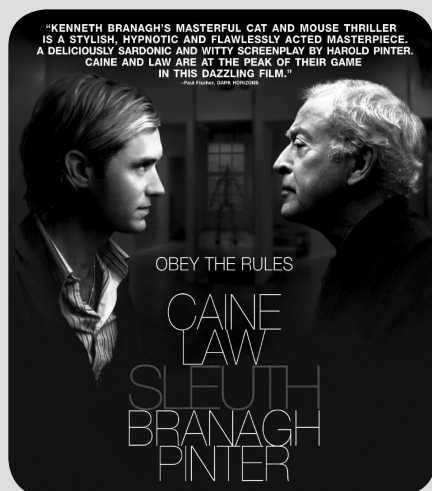
Я ризикну назвати цей шедевр Джармуша – Шлях самурая-2. Звісно, схожі мотиви обидвох героїв, їхня відреченість від благ земних во ім'я роботи та невпинна цілеспрямованість надихнули мене зробити таке зухвале порівняння. Проте мені немає чого сумувати. Цю стрічку не покажуть в нашому місцевому кінотеатрі, і від того мені стає ще веселіше.

Звертання уваги на дрібниці, філософські цитати, мінімум прямої мови, загальмованість кадру... я впізнаю Джармуша, я впізнаю його навіть у титрах... цей шрифт синього кольору. Можна не сумніватися, що Джармуш – це герой реального часу. Коли клієнт замовляє 2 еспресо в різних горнятках, офіціант має виконати його замовлення. Інакше б мадридські діти не бігли за ним і промовляли: «Ви – американський гангстер?».

Фільм вартує подивитися, але наодинці з екраном. Якби вам хотілося пожертви покорну в товаристві таких же даунів, я запропонував би вам сходити на чергових піратів карибського моря. Джармуша залишіть інтелектуалам.

ДЕТЕКТИВ (РЕЖ. КЕННЕТ БРАНА, 2007)

Про цей фільм я довідався із рецензії журналу «ШО»: «камерний театральний «теніс», зіграний на двох Майклом Кейном (письменник) і Джудом Ло (коханець дружини письменника), – драйв у чистому вигляді, коли адреналін виділяється під дією різких, на 180°, поворотів сюжету». Від себе додаю, що цей фільм, а скоріше – вистава, минає на одному диханні, в такт вашому серцебиттю. Подібне я відчував, коли минулого року ходив на виставу Віктюка «Покоївки». Гру Кейна і Ло я можу порівняти хіба що з грою акторів «Покоївки». Шикарний фільм Кеннета Брани «Детектив» підлягає обов'язковому перегляду!

Максим Ольга

LIVEJOURNAL

2009.09.14

 shuher_smit
СУМНО... І ПРО МАЙБУТНЕ

Бідні, бідні діти. Я про нове покоління. Про тих, які вже народилися, і тих, хто тільки зробить це. Їм не пощастило. Чому?

Бо їхні батьки не шарахаються від мобільних, модемів, комп'ютерів і прочіх прелестей цивілізації. Це ж тотал контрол, про який навіть не мріяли батьки ще років 10-15 тому. Усі ті, хто уже став батьками, чи стане, усі, хто спокійно серфає в неті і на рівні чайника знає, як користуватися компом (ну, хісторі там всякі, темпи), просто тотально зможе слідкувати за своєю дитиною.

Достатньо мати те, що батьки уже маєть – аккаунти на твітері, в однокласниках і контакте, фейсбуці, пікасі, жж і так далі. І достатньо буде знати «клікухи» шкільні ваших дітей і їхніх друзів, знати справжні імена друзів, щоб через пошуковики прочитати, а може й побачити фото з останнього дня народження Васи-Косого чи з шкільної дискотеки.

Можливо, ваші діти і будуть бережні, будуть постити під замком, вішати фотографії в закритих групах, але серед друзів знайдеться один-два легковажних дурика, які цього не зроблять.

І сумніваюся, що будуть сім'ї з такою довірою, щоб жоден з батьків не вбив в гугл таке рідне ім'я.

Але і діти зможуть зробити те ж саме...

34

2009.09.18

 valcury
СИСАДМІНАМ ПРИСВЯЧУЮ

як ви думаєте, вимагати від кожного чоловіка знання компютера - це сексизм?

2009.09.24

 diversey_ua

- уважаємі зрітелі, а в нашому конкурсі, посвященному празніку хеловін, на луччий костюм рагуля переміг

мущина в третьому ряду, 28 місце

- а шо я... шо я?.. я ж не учавствовав...

2009.09.24

 olkash
КРИК ДУШИ

Шановна Юлія Володимирівна, я дуже

радий, що ви боретесь з усілякими мафіями та фобіями. Але чому гандони презервативи тепер коштують 28 грн? Це ж повна криза! Будь ласка, знищіть гандонову мафію, так само блискуче як і газову. Чи налагодьте власне виробництво, благо гандонів для зразку у ВР та КМ достатньо.

2009.09.29

 zapah_vody
КРАСА ВРЯТУЄ СВІТ, ЙОПТ!

Як шкода, що я не можу сфотографувати ЦЕ. Мої сусіди... Як тільки-но в кожного з них з'являються великі гроші, кожен поспішає забадяжити в себе на подвір'ї альпійську гірку і прочу поєбень. Але одні сусіди вразили так, шо піздец.

Мабуть, це кіч, але вони про це не здогадуються. По всьому подвір'ї понатикувано гіпсових і мармурових садових фігурок. Все, що я колись бачила, в них є. Посеред двору - Матінка Божа. Довкола неї - гноми: один везе тачки, інший, склавши руки, не впізнає свою Білосніжку. Решта просто втикають. Далі фламінго. Довкола нього (чому б не махнутись з Богоматір'ю, га?!) - вівці. Біля овець слимак, вдвічі за них більший, поруч - гриби (привіт Л. Керролу, я доперла...) Біля гриба згряя кам'яних і бронзових псів різних порід і розмірів. З Нового Року тцт висить Миколайчик. З тих, що нібито здираються на балкон по мотузочці.

А минулого тижня доця сусідів святкувала 17-річчя, тому гном тримає цифру "17", складену із надувних кульок, а Матінка Божа стоїть в арці з таких же кульок.

Я б, звісно, могла прикинутись фотокором якого-небудь журналу з ландшатфного дизайну, але знаю ж, що порвало б мене. На місці.

2009.10.31

 zzzulfiya
О ПОЗИТІВЕ

оскільки всі впадають в унініє на фоні беснованія черні, буду писати про позитивне.

а нічого поганого в цьогорічній епідемії грипу немає. вона, нарешті, сподіваюсь, раз і назавжди навчить людей - якщо хворий, іди додому а не совайся з бацилою на роботу, в школу, в транспорті не катайся. ляж та лежи, відпочивай.

як пройшло свято хуйловін особито у вас? :)

2009.09.24

 alina_swarowski

Цікаво, що почувають люди, коли їм кажуть: "Ви ВІЛ-інфіковані"... Ідуть робити новий аналіз? Напиваються? Думають про самогубство? Чи намагаються жити попри зневагу суспільства? І звідки в них мужність - жити? Чи розуміють їх рідні? Мені здається,

що настав час для того, щоб нарешті стерти всі кордони між ними і нами. Але інстинкт самозбереження міцніший за гуманність, милосердя й доброту.

2009.09.21

 nehrebeckyj
ЯК Я СТРАДАЛ ГОМОФОБІЄЙ.

Мері Іксмас присвячую.

У серпні їхав я у Львів по нагороду "Кінолев". Поїзд був якийсь додатковий. Заходжу в купе - там уже сидить чувак, тириндить по мобільнику. Зовнішність у чувака така конкретно бердичівська, і акцент відповідний. Я привітався, він у відповідь - нуль хрюку. Ну то й ну. Більше в купе ніхто не зайшов. Я вставив у вуха плеєр, а потім і спати ліг. Прокидаюся від того, що дико дме з вікна. Дай, думаю, розвернуся головою до дверей. Розвертаюся - і... як би це м'якше сказати? Оху... ваю. Не люблю матюків, але це слово так точно передає емоції... Чувак спить абсолютно голий, виставивши білу розчачнуту сраку, її освітлює лампа над полицею. Тільки не треба закидати мені латентну гомосексуальність - але я трохи не обригав усе купе. Дилема - спати головою до вікна і зранку ходити перекобочившись і стогнати, чи спати головою до дверей і на кожному полустанку, прокидаючись, бачити мерзенну сраку? Вимкнути світло над персонажем я не міг, бо це б означало - нахилиятися над ним... Одно слово, в'язи я таки застудив. І до самого Львова відчував люту гомофобію. І навіть певний побутовий антисемітизм.

2009.09.22

sikorscki

(дивиця зверху вниз з висати трьох місяців без папірос)

не, сьотакі курити на вулиці нада запрітити. а то дихати нима чим. і штрафувати, а самих дерзких на 15 суток.
а тих хто накуриця і в маршрутку залазить і дихає кругом растрелювати нада.

2009.28.10

faina_kaplan

В Стамбул понаїхало жлобів з Європи і тепер там пиво стоє 5\$ за вонючу банку Ефеса щонайменше, а шоб її висцять, нада заплатити доллар в негігієнічному туалеті. В страшних неїстівних стамбульських харчевнях повно європейців, що платять шалені гроші за шото несвіже і незатейливе. (Правда, я потім знайшла хороші місця, но тудя далеко йти, в Рамазан там не годують аж до 7 вечора і не говорять ні слова на іноземних мовах.) Тепер— в Парижі, Шарль де Голь, за лежалий бутер з ковбасою просять 7-9 євро, а за півлітри кокаколи 3.5 євро. Я задумалась, може пока я не слідила за подіями за рубезом, зарплата в Європі виросла наскоко, що тепер європейці стали набагато зажиточніше американців і їм нічого не стоє виложити такі страшні гроші за закуску. (Я розпереживалась, що було б виїждати в Європу, а не в Америкчу.) Провірила в інторнеті— не, не наскоко, в америкосів, незважаючи на шо, грошків більше, ніж в європейців. Може просто америкоси такі скряги, що весь час бояться лоханутись, а цивілізована європейська людина просто насолоджується життям і не переймається, шо їй наябують і заставляють платити заоблачні гроші за поганій бутер? Як ви щітаєте?

2009.10.31

elina_eva

я вважаю що це мій час! це час божевільних!
я збираюсь насолоджуватись епідемією

думаю що я вже хвора

у мене щойно почалась весела невірноважена істерія. всі кажуть: "не кури- помреш", "надягни маску" (де я її візьму?), не ходи голою (я в майці, чога це я гола), їж часник (я не хочу часник).

я не хочу помирати від тупого грипу, я хочу пити вино на балконі на заході сонця, я хочу літо, я мужика хочу.

2009.11.01

if_ro

ПРОТИГРИПОЗНА МАСКА - це дешевий косметичний експрес-засіб для отримання здорового вигляду

ПАНДЕМІЯ грипу - це коли вся країна ходить з грипом на устах

Така кількість нововиявлених раптом видів грипу говорить, що в Україні появилась свобода - **СВОБОДА ГРИПОСПОВІДАННЯ**

ГРИПОВУХА - це коли в статевому акті приймає участь більше 2х осіб в масках

PS. (не в тему) нарешті стала зрозумілою семантика словосполучення ВАФЛІ "АРТЕК"

2009.11.13

marmuletka

А ТИМ ЧАСОМ НА РАГУЛЯХ
Аааааа

- Савременний паєт! Єслі батон парезать!...
- Скиба!
- Наш актьор. Баба Яга в нем летает, маленькая!
- Ступка!
- Пісатель, в футбол іграєт!
- Шевченко!
- Певіца, от нейо матом веєт!
- Матвієнко!

2009.11.17

olehkots

ЗАМІСТЬ ГЕНЕРАТОРА ХОККУ:
мені снилось
що андрій любка
погано поведився

2009.11.22

gvirinko**АКТУАЛЬНО ГГГГ**

«В юности я обнаружил, что большой палец ноги рано или поздно проделывает дырку в носке. Поэтому я перестал надевать носки».

АЛЬБЕРТ ЭЙНШТЕЙН

фром ragu.li

то от чога деякі люди без трусів ходять :)

2009.11.17

vyuko_z_lycka**офігеть... дожився....**

ну от як можна заснути читаючи порносайт..?

МІСЦЕ, ДЕ МОЖНА СХОВАТИСЯ У ВСІХ НА ОЧАХ.

БОМЖІВ НІХТО НЕ ПОМІЧАЄ. НАВІТЬ, ЯКШО ТИ ДЖЕЙН ФОНДА ЧИ РОБЕРТ РЕДФОРД, АЛЕ ЯКШО ТИ ТИНЯЄШСЯ ВУЛИЦЯМИ СЕРЕД БІЛОГО ДНЯ З МАГАЗИННИМ ВІЗКОМ, ОДЯГНЕНИЙ У ТРИ ШАРИ БРУДНОГО ЛАХМІТТЯ, І БОРМОЧЕШ СОБІ ПІД НІС МАТЮКИ - ТЕБЕ НІХТО НЕ ПОМІТИТЬ.

ЖИТТЯ НА ПУБЛІЦІ - ЦЕ НОВИЙ РІЗНОВИД УСАМІТНЕННЯ.

ЧАК ПАЛАГНЮК. «ПРИВИДИ»

36

ФОТО РОСТИСЛАВА ШПУКА

Як Ви можете допомогти бездомній людині?

Просто відірвіть цей купон і віддайте людині, яка потребує інформації.

ДЕ ПОЇСТИ?

ДЕНЬ	ЧАС	АДРЕСА	ОРГАНІЗАЦІЯ
Понеділок	13:00	вул. Б. Хмельницького, 189 а	Згромадження «Мілес Єзу»
Вівторок	12:00	Вул. С. Петлюри, 17 (сквер)	Церква «Християнська надія»
	12:00	пр-т Червоної Калини, 127 а	Християнсько-Євангельська Церква «Божий мир»
	13:00	вул. Б. Хмельницького, 189 а	Згромадження «Мілес Єзу»
Середа	12:00	вул. Мельника, 8а	Церква «Християнська надія»
	13:00	вул. Б. Хмельницького, 189 а	Згромадження «Мілес Єзу»
	13:00	Кінотеатр «Сокіл» (вул. В. Великого 14а)	«Посол +»
	14:00	Біля палацу ім. Г. Хоткевича	Церква «Осанна»
Четвер	12:00	пр-т Червоної Калини, 127 а	Християнсько-Євангельська Церква «Божий мир»
	13:00	вул. Б. Хмельницького, 189 а	Згромадження «Мілес Єзу»
	14:00	Сквер біля Порохової вежі	ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Оселя»
	18:00-19:00	Піший патруль: ц – ва Переображення – ц-ва св. Андрія, вул. Банківська – Головний вокзал	Спільнота Святого Егідія
П'ятниця	13:00	вул. Б. Хмельницького, 189 а	Згромадження «Мілес Єзу»
	14:00	Рясне – 1. сквер біля супермаркету «ВАМ»	Церква «Християнська надія»
	14:00	Сквер біля Порохової вежі	Пресвітеріанська церква
Субота	13:00	вул. Б. Хмельницького, 189 а	Згромадження «Мілес Єзу»
	14:00	Дворик палацу ім. Г. Хоткевича	Церква «Осанна»
	15:00	патруль: ц – ва Переображення – ц-ва св. Андрія, вул. Банківська	Спільнота святого Егідія
Неділя	13:00	вул. Б. Хмельницького, 189 а	Згромадження «Мілес Єзу»
	15:00	Сквер біля цирку. Вул. Б. Хмельницького, 189а	Ініціативна група «Їжа замість зброї»

Де отримати теплий одяг:

вул. Кирилівська, 3 а,
Львівський міський соціальний центр, 16.00 - 18.00
Тел.: 8 (032) 233-10-49 (гаряча лінія)

Львів – Винники, вул. Винниченка, 3
(бічна Миколайчука, «Галактика»).

Понеділок – П'ятниця, 10:00–13:00,
«Осередок Кофоеда» («Оселя»)

Де помитися, підстригтися і випрати речі:

Львів – Винники, вул. Винниченка, 3
(бічна Миколайчука, «Галактика»).

Понеділок - П'ятниця 9:00 - 14:00
«Осередок Кофоеда» («Оселя»)

Де переночувати:

вул. Кирилівська, 3 а,
Львівський міський соціальний центр, 18.00 - 20.00
Тел.: 8 (032) 233-10-49 (гаряча лінія)

Де отримати реєстрацію та відновити паспорт:

вул. Кирилівська, 3 а,
Львівський міський соціальний центр
(юридичні консультації, відновлення втрачених документів,
постановка на облік, реєстрація за переважним
місцезнаходженням).

Тел.: 8 (032) 233-14-79, 233-10-49.

Де отримати консультацію юриста?

М. Львів-Винники, вул. І. Франка, 69
ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Оселя»
Кожного вівторка з 10.00 до 17.00

Де можна поступово відновити своє життя?

м. Львів-Винники, вул. І. Франка, 69.
Спільнота взаємодопомоги «Оселя»
(життя в спільноті, праця для свого утримання,
навчання та допомога іншим)

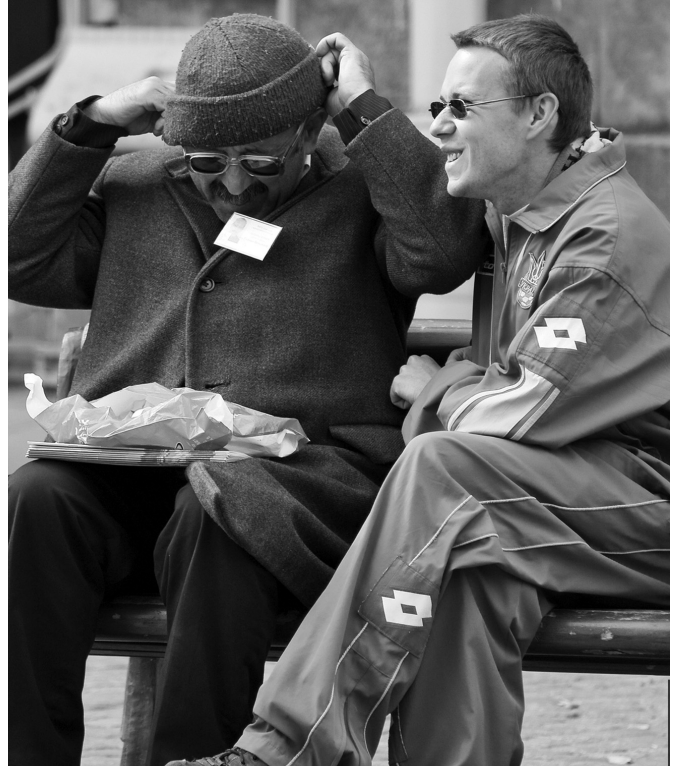

ФОТО ЛЕОНІДА ПРО

РОЗБИЙ КРИГУ
БАЙДУЖОСТІ –
ПОДАРУЙ ТЕПЛО

Без Ознак Мистецького Життя -

проект, який має на меті привернути увагу суспільства до проблеми бездомності через зображення відомих українських митців у ролі бездомних.

Автор ідеї - **Григорій Семенчук**

Фото **Ростислава Шпука**

